

LV

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

2014. gads

ES revīzijas īss apraksts

**Eiropas Revīzijas palātas 2014. gada
pārskatu ievadraksts**

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis +352 4398-1

E-pasts: eca-info@eca.europa.eu
Internets: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA
Facebook: European Court of Auditors

Plašāka informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2015. gads

Print	ISBN 978-92-872-2911-3	doi:10.2865/787381	QJ-04-15-619-LV-C
PDF	ISBN 978-92-872-2894-9	doi:10.2865/54903	QJ-04-15-619-LV-N
EPUB	ISBN 978-92-872-2939-7	doi:10.2865/81534	QJ-04-15-619-LV-E

© Eiropas Savienība, 2015. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Attiecībā uz minētā fotoattēla izmantošanu vai reproducēšanu atļauja ir jāprasa tieši autortiesību īpašniekam:
© European Union, 2015 / Avots: Eiropas Komisija, Audiovizuālais dienests / Fotogrāfs: *Nikolay Doychinov*, 21. lpp. labajā pusē.

Attiecībā uz turpmāk uzskaitītajiem fotoattēliem reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts autortiesību īpašnieks, avots un fotogrāfa vārds (ja minēts):

© European Union, 2015 / Avots: Eiropas Komisija, Audiovizuālais dienests / Fotogrāfi: *Etienne Ansotte*, 18. lpp.; *Cristof Echard*, 22. lpp.; *Nikolay Doychinov*, 33. lpp.; *KC Ortiz*, 40. lpp.; *Georges Boulougouris*, 42. lpp.

© European Union, 2015 / Avots: Eiropas Parlaments, Audiovizuālais dienests / Fotogrāfs: *Andreas Hillergren*, 38. lpp.

© European Union, 2015 / Avots: Eiropas Revīzijas palāta, 2. lpp., 4. lpp., 24. lpp., 36. lpp., 47. lpp.

© European Union, 2014 / Avots: Eiropas Komisija, Audiovizuālais dienests / Fotogrāfi: *Raigo Pajula*, 17. lpp.; *Patricia De Melo Moreira*, 26. lpp.

© European Union, 2013 / Avots: Eiropas Komisija, Audiovizuālais dienests / Fotogrāfi: *Jonathan Nackstrand*, 29. lpp.; *Daniel Reinhardt*, 31. lpp.

© European Union, 2012 / Avots: Eiropas Komisija, Audiovizuālais dienests / Fotogrāfi: *Robin Utrecht*, 11. lpp.; *Rodger Bosch*, 15. lpp.; *Jennifer Jacquemart*, 32. lpp.

© European Union, 2011 / Avots: Eiropas Komisija, Audiovizuālais dienests / Fotogrāfs: *Etienne Ansotte*, 21. lpp. kreisajā pusē.

Printed in Luxembourg

LV

2014. gads

ES revīzijas īss apraksts

Eiropas Revīzijas palātas 2014. gada
pārskatu ievadraksts

Šajā dokumentā – “2014. gads. ES revīzijas īss apraksts” – ir sniegts kopsavilkums par Eiropas Revīzijas palātas (ERP) gada pārskatiem par ES 2014. gada budžeta izpildi un par Eiropas attīstības fondu budžeta izpildi un paskaidrots to saturs.

Tajos mēs sniedzam pārlicību par ES finanšu līdzekļu izlietojumu minētā gada laikā un izceļam jomas, kurās ir vislielākais ES līdzekļu nepareizu tēriņu risks. Mēs arī analizējam kļūdu cēloņus un sniedzam ieteikumus finanšu pārvaldības uzlabošanai. Galvenais mērķis ir palīdzēt Eiropas Parlamentam un Padomei rūpīgi pārbaudīt ES finanšu pārvaldību, jo tas vajadzīgs ES budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrā.

2014. gads bija pirmais 2014.–2020. gada plānošanas perioda gads. Taču lielākā daļa ES 2014. gada izdevumu bija iepļānoti jau 2007.–2013. gadā. Līdz ar to nav pārsteidzoši, ka šajā pārskatā atspoguļoti līdzīgi finanšu pārvaldības jautājumi kā iepriekšējos gados.

Jau daudzus gadus ES izdevumos Palāta konstatē pastāvīgi augstu kļūdu līmeni. Tāpēc mēs norādām uz iespējām labāk izmantot pieejamo informāciju un pilnīgāk izmantot koriģējošās pilnvaras, lai vēl vairāk samazinātu kļūdas un vairāk atgūtu nepareizi tērētus līdzekļus.

Protams, ES vienmēr jācenšas izdarīt vairāk ar resursiem, kas ir tās rīcībā. Mēs esam uzsvēruši, ka pašreizējā periodā, izdodot ES naudu, galvenā uzmanība jāpievērš darbības rezultātiem.

ERP arī uzskata, ka ES politikas veidotājiem ir jāveido pilnīgi jauna pieeja ES izdevumu un ieguldījumu pārvaldībai nākotnē. Drīzumā notiks ES finanšu plānošanas programmas starposma pārskatīšana, un tā ir iespēja apsvērt gan to, kā samazināt kļūdas, gan to, kā uzlabot ES budžeta vispārējo sniegumu.

Bet vēl pirms tam mēs vēlamies vērst uzmanību uz neatliekamo vajadzību Komisijai un dalībvalstīm risināt jautājumu saistībā ar vēl nenokārtotajiem finanšu līdzekļiem. Dažās dalībvalstīs no ES līdzekļiem vēl nepieprasītās naudas kopsumma veido ievērojamu daļu valdības gada izdevumu.

Ja ES iestādes un dalībvalstis vēlas pilnībā izmantot ES budžeta sniegtās iespējas Eiropas nākotnes labā, kopīgiem spēkiem jāuzlabo budžeta efektivitāte. Tas nozīmē palielināt ES budžeta potenciālu Eiropas nākotnes vārdā, samazinot kļūdas, ātrāk atlīdzinot pareizas izmaksu deklarācijas, ieguldot Savienības mērķiem atbilstošos projektos un izvērtējot šo ieguldījumu atdevi, lai nodrošinātu un pievienotu vērtību.

Iedzīvotājiem ir tiesības zināt šo ieguldījumu stāvokli un darbības rezultātus. ERP ir apņēmusies pildīt svarīgu lomu, lai nodrošinātu ES līdzekļu racionālu izlietojumu un labus darbības rezultātus, brīdināt, ja tie ir pakļauti riskam, un dot padomus ieguldījumu atdeves uzlabošanai.

Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētājs
Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Lpp.

04	Kopējie rezultāti
04	Galvenās atziņas un paziņojumi
06	Ko mēs revidējām
08	Ko mēs konstatējām
08	ES pārskati sniedz patiesu un objektīvu priekšstatu
08	Aplēstais kļūdu līmenis joprojām ievērojami pārsniedz 2 % būtiskuma sliekšni
15	Izdevumos saistībā ar atlīdzināmām summām bija visvairāk kļūdu
17	Koriģējošie pasākumi nozīmīgi samazināja aplēsto kļūdu līmeni
18	Komisijas novērtējumu par risku un koriģējošo pasākumu ietekmi var uzlabot vēl vairāk
19	Augsts līmenis iespējamām izmaksu deklarācijām un maksājumiem, kas attiecas uz 2007.–2013. gada plānošanas periodu
20	Ziņošana par darbības rezultātiem joprojām ir vāja
24	Ieņēmumu un izdevumu jomas tuvplānā
25	Ieņēmumi
27	Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai
30	Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija
34	Dabas resursi
39	Globālā Eiropa
41	Administrācija
43	Eiropas attīstības fondi (EAF)
45	Pamatinformācija
45	Revīzijas pieeja īsumā
47	Eiropas Revīzijas palāta un tās darbs

Galvenās atziņas un paziņojumi

2014. gada ticamības deklarācijas kopsavilkums

Eiropas Revīzijas palāta sniedz **atzinumu bez iebildēm** par Eiropas Savienības **2014. gada pārskatu** ticamību.

Ieņēmumi par 2014. gadu kopumā ir **likumīgi un pareizi**.

Maksājumos par 2014. gadu ir būtisks kļūdu līmenis. Tāpēc par to likumību un pareizību ERP sniedz **negatīvu atzinumu**.

Pilns ticamības deklarācijas teksts atrodams 2014. gada pārskata 1. nodaļā.

- ES pārskati par 2014. gadu bija pareizi sagatavoti saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un sniedz **patiesu un objektīvu priekšstatu**. Tāpēc mēs atkārtoti varam sniegt atzinumu bez iebildēm par to ticamību. Tomēr atzinums par maksājumu pareizību ir negatīvs.
- **Aplēstais kļūdu līmenis**, ar kuru mēra pārkāpumu līmeni, 2014. gada maksājumiem ir 4,4 %; tas ir tuvu 2013. gada līmenim (4,5 %) un pastāvīgi turas virs 2 % būtiskuma robežas.
- **Tādu pašu aplēsto kļūdu līmeni** (4,6 %) mēs konstatējam jomās, ko dalīti pārvalda ar dalībvalstīm, un izdevumiem, ko tieši pārvalda Komisija. Augstākais kļūdu līmenis bija apakš kategorijas “Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija” (5,7 %) un apakš kategorijas “Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai” (5,6 %) izdevumos. Viszemākais aplēstais kļūdu līmenis bija administratīvajos izdevumos (0,5 %).
- Pastāv nepārprotama sakarība starp izdevumu veidu un kļūdu līmeņiem. Aplēstais kļūdu līmenis **izmaksu atlīdzināšanas shēmās** (5,5 %), kurās ES atlīdzina attiecināmu darbību attiecināmas izmaksas, pamatojoties uz saņēmēju iesniegtajām izmaksu deklarācijām, ir divreiz lielāks nekā maksājumtiesību programmās (2,7 %), kurās maksājumus veic, ja ir ievēroti izvirzītie nosacījumi, nevis atlīdzina izdevumus.
- **Koriģējošiem pasākumiem**, ko īstenoja dalībvalstu iestādes un Komisija, bija pozitīva ietekme uz aplēsto kļūdu ipatsvaru. Ja nebūtu šo pasākumu, kopējais aplēstais kļūdu līmenis būtu bijis 5,5 %. Komisijas novērtējumu par risku un koriģējošo pasākumu ietekmi varētu uzlabot vēl vairāk.
- Ja Komisija, dalībvalstu iestādes vai neatkarīgie revidenti būtu izmantojuši visu informāciju, kas tiem bija pieejama, tie būtu varējuši **novērst vai atklāt un izlabot** nozīmīgu daļu kļūdu, pirms tās tika pieļautas.
- **Summas, kas jāizmaksā kārtējā gadā un turpmākajos gados**, joprojām ir ievērojamas. Komisijai ir būtiski veikt pasākumus, lai risinātu šo pastāvīgo problēmu. Dažās dalībvalstīs neizmanto to līdzekļu uzkrājums veido ievērojamu daļu valdības izdevumu.
- Periodi, ko aptver desmit gadu stratēģija **“Eiropa 2020”** un ES septiņu gadu budžeta cikls (2007.–2013. g. un 2014.–2020. g.), nav saskaņoti. Partnerības nolīgumos un programmās dalībvalstīs nepiešķir pietiekamu uzmanību stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanai. Abas šīs problēmas ierobežo Komisijas spēju uzraudzīt **ES budžeta darbības rezultātus un tā ieguldījumu** stratēģijā “Eiropa 2020”.
- Drīzumā veicamā 2014.–2020. gada daudzgadu finanšu shēmas starpposma pārskatīšana ir ārkārtīgi būtiska ES izdevumu pārvaldībā. Ir svarīgi, lai Komisija pēc iespējas drīz **analizē jomas, kurās kļūdu līmenis pastāvīgi ir augsts**, un novērtē iespējas to samazināt, vienlaikus pievēršot lielāku uzmanību rezultātiem, kas jāsaņem ar izdevumiem.

Ko mēs revidējam

ES budžets

ES izdevumi ir nozīmīgs līdzeklis politikas mērķu sasniegšanai. Katru gadu ERP revidē ES budžeta ieņēmumus un izdevumus un sniedz atzinumu par to, kādā mērā gada pārskati ir ticami un kā ieņēmumu un izdevumu darījumi atbilst piemērojamajiem tiesību aktiem un noteikumiem.

ES budžeta tēriņi 2014. gadā kopumā bija **142,5 miljardi EUR** jeb aptuveni 285 EUR uz katru iedzīvotāju. Tas atbilst **gandrīz 2 % no kopējiem ES dalībvalstu vispārējās valdības izdevumiem.**

Eiropas Parlaments un Padome par ES budžetu lemj katru gadu atbilstoši septiņu gadu finanšu shēmai. Nodrošināt budžeta pienācīgu izlietojumu ir pirmām kārtām Komisijas pienākums. Aptuveni 76 % no budžeta izlieto saskaņā ar tā saukto **dalītas pārvaldības** metodi, tas nozīmē, ka dalībvalsts piešķir līdzekļus un pārvalda izdevumus saskaņā ar ES tiesību aktiem (piemēram, tas attiecas uz izdevumiem ekonomikas, sociālās un teritoriālās kohēzijas vai dabas resursu jomā).

No kurienes nāk nauda?

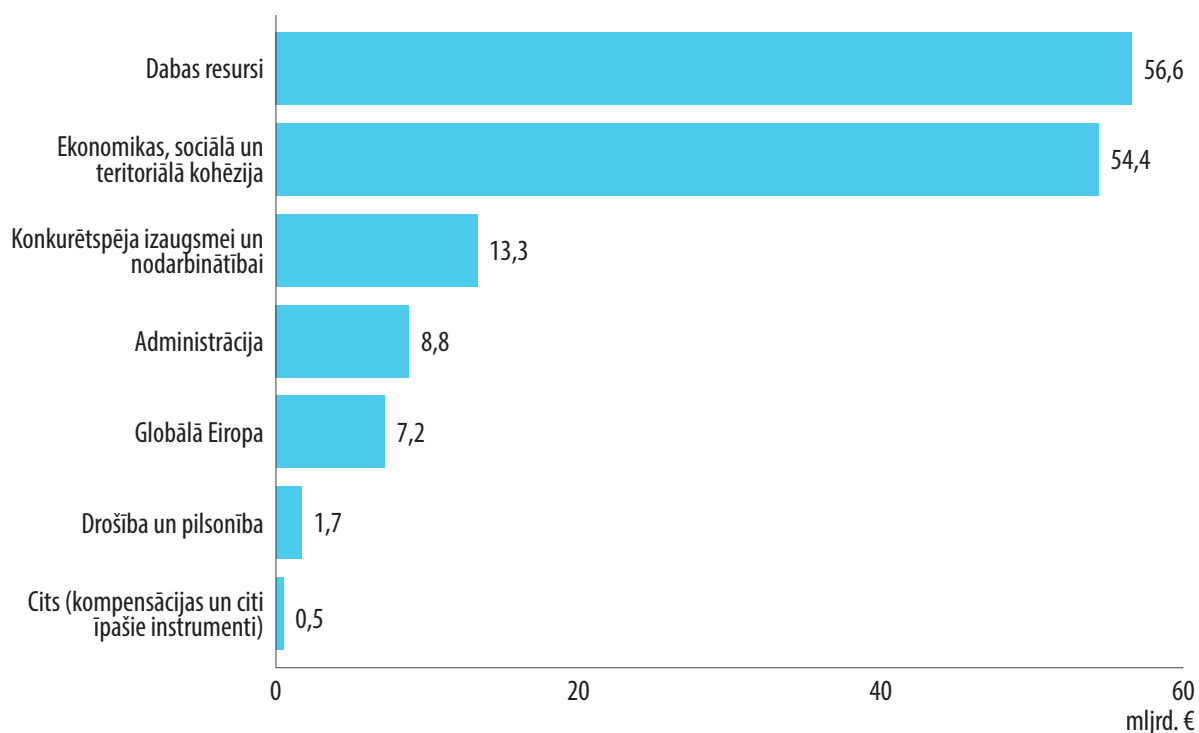
ES budžetu finansē dažādiem līdzekļiem. Lielāko daļu veido dalībvalstu iemaksas, kas balstās uz to nacionālo kopieņēmumu (94,9 miljardi EUR). Starp citiem avotiem minami dalībvalstu maksājumi, pamatojoties uz iekasēto pievienotās vērtības nodokli (17,7 miljardi EUR), kā arī muitas nodokļi un lauksaimniecības nodevas (16,4 miljardi EUR).

Kam šo naudu izlieto?

Ilgadējo ES budžetu izlieto plašam jomu klāstam (sk. **1. diagrammu**). Maksājumus veic, lai atbalstītu visdažādākās darbības – lauksaimniecībā un lauku un pilsētu teritoriju attīstībā, transporta infrastruktūras projektiem, pētniecībā, bezdarbnieku mācībām, to valstu atbalstam, kas vēlas pievienoties ES, vai palīdzības sniegšanai kaimiņvalstīm un jaunattīstības valstīm.

1. diagramma

ES kopējie izdevumi 2014. gadā (142,5 mljrd. EUR)

ES izdevumus var iedalīt divos galvenajos izdevumu programmu veidos, un katram no tiem ir savas raksturīgās riska iezīmes:

- **maksājumtiesību programmas**, kurās maksājumus veic, ja ir ievēroti izvirzītie nosacījumi, piemēram, studentu un pētnieku stipendijas (konkurētspējas izdevumi), tiešais atbalsts lauksaimniekiem (izdevumi dabas resursu jomā), tiešais budžeta atbalsts (kategorija "Globālā Eiropa") vai algas un pensijas (administratīvie izdevumi);
- **atlīdzināšanas shēmas**, kurās ES atlīdzina attiecināmu darbību attiecināmas izmaksas. Šādās shēmās ietilpst, piemēram, pētniecības projekti (konkurētspējas izdevumi), investīciju shēmas reģionālajā un lauku attīstībā (izdevumi kohēzijas un dabas resursu jomā), mācību shēmas (kohēzija) un attīstības projekti (kategorija "Globālā Eiropa").

Ko mēs konstatējam

ES pārskati sniedz patiesu un objektīvu priekšstatu

ES pārskati par 2014. gadu tika sagatavoti pareizi un atbilstoši starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem un sniedz patiesu un objektīvu priekšstatu par ES finanšu rezultātiem minētajā gadā, kā arī par aktīviem un pasīviem gada beigās. Tāpēc Palāta varēja sniegt atzinumu bez iebildēm par pārskatu ticamību (pārskati ir "pieņemti"), kā vienmēr kopš 2007. gada.

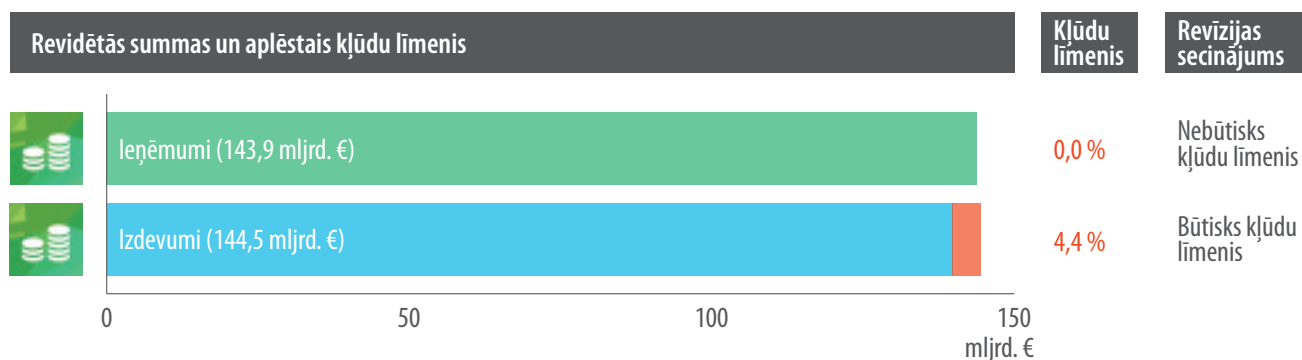
Aplēstais kļūdu līmenis joprojām ievērojami pārsniedz 2 % būtiskuma sliekšni

Viens no galvenajiem ERP revīzijas darba elementiem ir **pārbaudīt darījumu izlases no visa ES budžeta**, lai sniegtu objektīvas un pamatotas aplēses par to, kāds ir kļūdu līmenis ieņēmumos un dažādajās tēriņu jomās.

2. diagrammā ir apkopoti 2014. gada rezultāti. Plašāku informāciju par mūsu revīzijas pieeju un kļūdu līmeņa aplēsi skatīt 45. un 46. lpp.

2. diagramma

Darījumu pārbaudes rezultāti 2014. gada ES budžetam kopumā

Aplēstais kļūdu līmenis; tā pamatā ir skaitļos izsakāmas kļūdas, kas konstatētas pārbaudīto darījumu statistiskajā izlasē.

Attiecībā uz 2014. gadu mēs secinām, ka **ieņēmumos kļūdu līmenis nebija būtisks.**

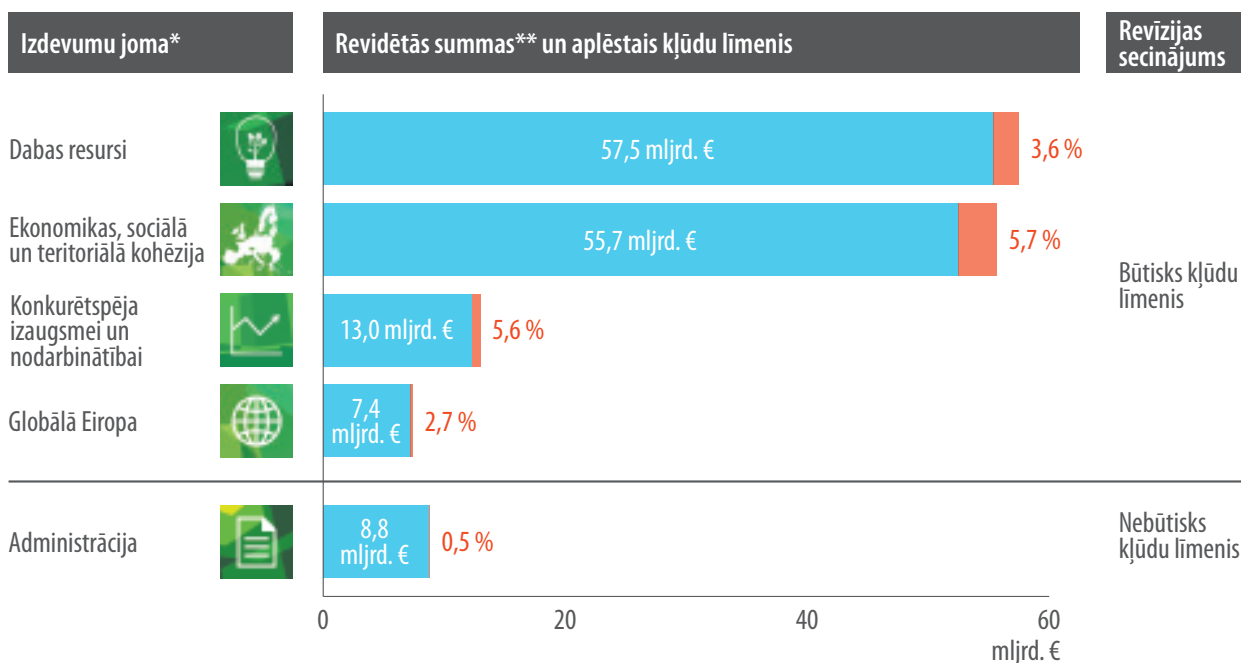
Izdevumu budžetam kopumā **aplēstais kļūdu līmenis ir 4,4 %**, un tas ir pamats negatīvam atzinumam par izdevumu pareizību (pareizības jēdziens ir paskaidrots 46. lpp.).

Pārbaudes sniedz arī rezultātus katrai izdevumu jomai, kā tas attēlots **3. diagrammā.**

Plašāka informācija par rezultātiem, ko ieguvām, pārbaudot ieņēmumus un katru izdevumu jomu, ir sniegta 25.–44. lpp. un izklāstīta 2014. gada pārskata attiecīgajās nodaļās.

3. diagramma

Darījumu pārbaudes rezultāti 2014. gada ES izdevumu jomās

% Aplēstais kļūdu līmenis; tā pamatā ir skaitļos izsakāmas kļūdas, kuras konstatējam savā revīzijas darbā, konkrēti, pārbaudot darījumu izlasi. Šīs izlases veidošanai un kļūdu līmeņa aplēsei mēs izmantojam standarta statistiskās metodes (sk. 2014. gada pārskata 1. nodaļas 1.1. pielikumu).

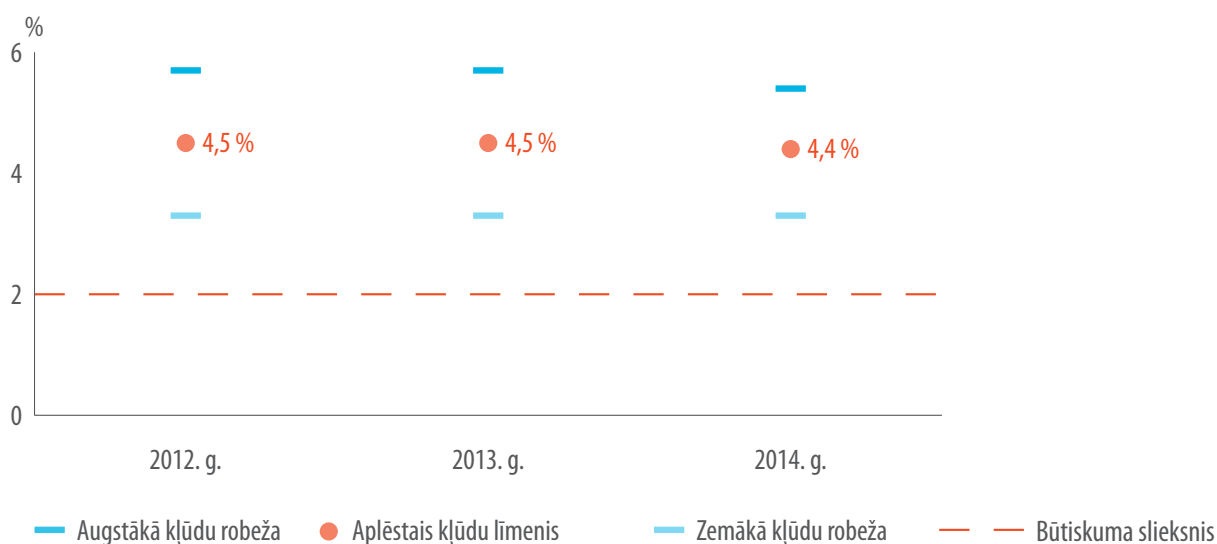
* Mēs nesniedzam īpašo izvērtējumu vai atsevišķu nodaļu par izdevumiem DFS 3. kategorijā "Drošība un pilsonība", 6. kategorijā "Kompensācijas" un dažās citās izdevumu jomās (tie ir īpašie instrumenti, kuri neietilpst 2014.–2020. gada DFS, tostarp Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds, Eiropas Savienības Solidaritātes fonds un Elastības instrumenti). Tomēr šajās jomās veiktais darbs ir ņemts vērā Palātas vispārējā secinājumā par 2014. gada izdevumiem.

** Starpība starp 1. un 3. diagrammā atspoguļotajām summām ir skaidrojama ar to, ka mēs pārbaudām maksājumu darījumus, kad izdevumi ir radušies, tie ir iegrāmatoti un pieņemti. Avansa maksājumus pārbauda vienīgi tad, kad līdzekļu saņēmējs sniedz attaisnojumu par naudas izmantošanu un maksājums tiek dzēsts vai kļūst par atgūstamu.

Revīzijas rezultātu analīze

Aplēstais kļūdu līmenis, ar kuru mēra pārkāpumu līmeni darījumos, 2014. gada maksājumiem ir 4,4 %; tas ir tuvu 2013. gada līmenim (4,5 %) un 2012. gada līmenim (4,5 %). Tas pastāvīgi turas virs 2 % būtiskuma robežas (sk. 4. diagrammu).

4. diagramma Aplēstais kļūdu īpatsvars ES budžetam kopumā (2012.–2014. g.)

Piezīmes

Lai aplēstu kļūdu līmeni, mēs izmantojam standarta statistikas metodes. Mums ir 95 % pārliecības, ka kļūdu līmenis datu kopā ir diapazonā no zemākās līdz augstākajai kļūdu robežai (plašāku informāciju sk. 2014. gada pārskata 1. nodaļas 1.1. pielikumā).

Aplēstais kļūdu līmenis par 2012. un 2013. gadu ir pielāgots, ņemot vērā atjaunināto pieeju nopietnu publiskā iepirkuma kļūdu izteikšanai skaitļos.

Revīzijas pieejas atjaunināšana un tās ietekme uz 2013. un 2012. gada revīziju rezultātiem

Gada pārskatos par 2013. un 2012. gadu mēs ziņojām, ka visam ES budžetam kopumā aplēstais kļūdu līmenis ir attiecīgi 4,7 % un 4,8 %. Salīdzināmie aplēstie kļūdu līmeņi 2013. un 2012. gadam, kas ietverti pārskatā par 2014. gadu, ir par 0,2 un 0,3 procentpunktiem zemāki, jo mēs esam atjauninājuši veidu, kā tiek izteikti skaitļos **publiskā iepirkuma noteikumu nopietni pārkāpumi**. Īpaši jāatzīmē tas, ka tagad ir ieviesta proporcionāla pieeja to kļūdu aprēķināšanai, kuras saistītas ar līguma izmaiņām. Pielāgošana nekādi neietekmē ne secinājumus, ne to konstatējumu būtību kopumā, kas izdarīti par abiem minētajiem gadiem. Nepārprotami saglabājas būtisks kļūdu līmenis.

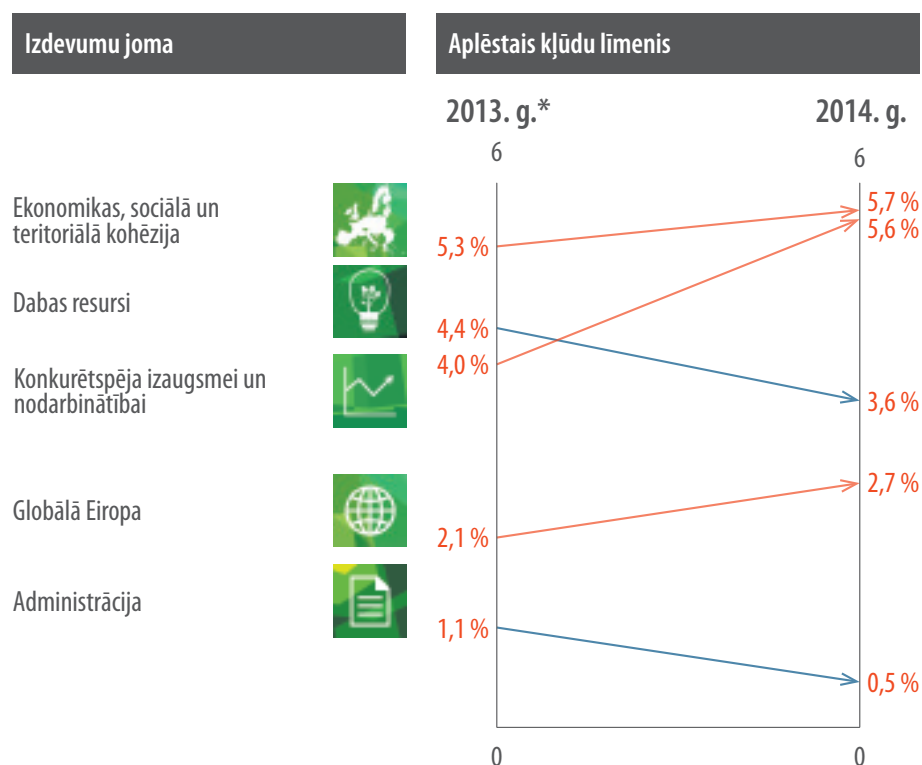
Kļūdas, izniekoti līdzekļi un krāpšana

ERP aplēstais **kļūdu** līmenis nav krāpšanas, nelietderīgi izlietotu vai izniekotu līdzekļu rādītājs. Tā ir aplēse par līdzekļiem, kurus nedrīkstēja izmaksāt, jo tie netika izlietoti saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem un tiesību aktiem. Tipiskas kļūdas ir maksājumi par izdevumiem, kas nebija attiecināmi, vai par pirkumiem, kas veikti, nepareizi piemērojot publiskā iepirkuma noteikumus.

Krāpšana ir tīša maldināšana nolūkā gūt labumu. Ja revīzijas gaitā rodas aizdomas par krāpšanu, ERP par šādiem gadījumiem ziņo **Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (OLAF)**, kurš veic vajadzīgo izmeklēšanu un pēc-pārbaudi sadarbībā ar dalībvalstu iestādēm. No aptuveni 1 200 darījumiem, kuru likumību un pareizību pārbaudījām 2014. gadā veiktajās revīzijās, mēs atklājām 22 gadījumus, kad radās aizdomas par krāpšanu (2013. gadā – 14 gadījumus), un tie tika nodoti OLAF. Visbiežāk aizdomas par krāpšanu bija saistītas ar deklarētajām izmaksām, kas neatbilst attiecināmības kritērijiem. Nākamie biežākie iemesli bija interešu konflikti un citi iepirkuma pārkāpumi, kā arī mākslīgu apstākļu radīšana, lai iegūtu tiesības subsīdiju saņemšanai. Gada laikā Palāta atklāj arī gadījumus, kas rada aizdomas par krāpšanu, veicot darbu, kurš nav saistīts ar ticamības deklarāciju.

Aplēstā kļūdu līmeņa salīdzinājums, ņemot vērā dažādu izdevumu jomu kategorijas saskaņā ar jauno daudzgadu finanšu shēmu (DFS), ir atspoguļots **5. diagrammā**. Kopumā augstāku aplēsto kļūdu līmeni tādās kategorijās kā “Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai”, “Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija” un “Globālā Eiropa” kompensēja nozīmīgs kļūdu līmeņa kritums tādās kategorijās kā “Dabas resursi” un “Administrācija”.

Aplēstā kļūdu līmeņa salīdzinājums ES izdevumu jomās (2013. un 2014. g.)

% Aplēstais kļūdu īpatsvars; tā pamatā ir skaitļos izsakāmas kļūdas, kas konstatētas darījumu izlasē. Šīs izlases veidošanai un kļūdu līmeņa aplēsei mēs izmantojam standarta statistiskās metodes (sk. 2014. gada pārskata 1. nodaļas 1.1. pielikumu).

* Aplēstais kļūdu līmenis par 2013. gadu ir pielāgots, lai varētu salīdzināt ar jaunās DFS kategorijām un pamatojoties uz atjaunināto pieeju nopietnu publiskā iepirkuma kļūdu izteikšanai skaitļos.

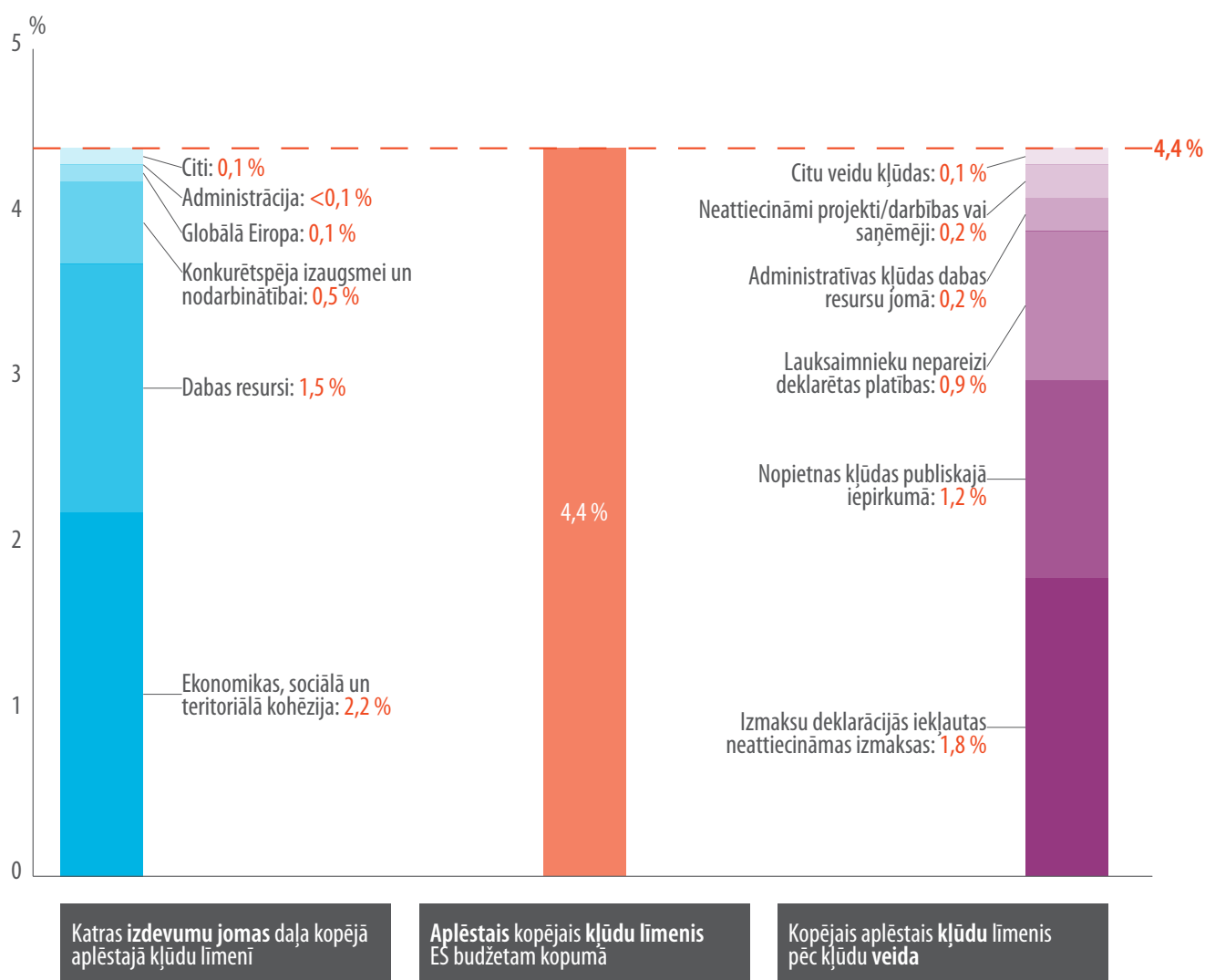
Aplēstais kļūdu līmenis apakš kategorijas “Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai” izdevumos 2014. gadā ir ievērojami augstāks (5,6 %) nekā 2013. gadā (4,0 %). Liela daļa izdevumu ir saistīta ar izmaksu atlīdzināšanu. Atklātās kļūdas attiecas uz dažāda veida neattiecināmām izmaksām (īpaši personāla izmaksām, kā arī citām tiešajām un netiešajām izmaksām).

Aplēsto kļūdu līmeni 2014. gadā kategorijā “Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija” (5,7 %) veido aplēstais kļūdu līmenis izdevumos reģionālās politikas un pilsētpolitikas (6,1 %) un nodarbinātības un sociālo lietu jomā (3,7 %). Gandrīz visi izdevumi šajā jomā ir izmaksu atlīdzināšana, un galvenie kļūdu cēloņi ir nopietni publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumi (apmēram puse no aplēstā kļūdu līmeņa) un izdevumu deklarācijās iekļautas neattiecināmas izmaksas (vairāk nekā ceturtdaļa no aplēstā kļūdu līmeņa).

6. diagrammā ir analizēts, kā konkrētas izdevumu jomas saskaņā ar DFS kategorijām ietekmē kopējo aplēsto kļūdu līmeni. Kategorijas "Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija" tēriņi ir otra lielākā ES budžeta izdevumu daļa, un tajā ir visaugstākais aplēstais kļūdu līmenis. Tādējādi šo kļūdu īpatsvars aplēstajā kļūdu līmenī ir vislielākais (tas ir vienāds ar pusi no kopējā līmeņa). *Dabas resursu* jomai ir atvēlēta ES budžeta lielākā daļa, un arī šīs jomas kļūdu īpatsvars kopējā aplēstajā kļūdu līmenī ir ievērojams, jo 2014. gadā tai aplēstais kļūdu līmenis bija augsts, proti, veidoja vienu trešo daļu no kopējā līmeņa.

6. diagramma

Kopējais aplēstais kļūdu līmenis izdevumu jomās un pa kļūdu veidiem

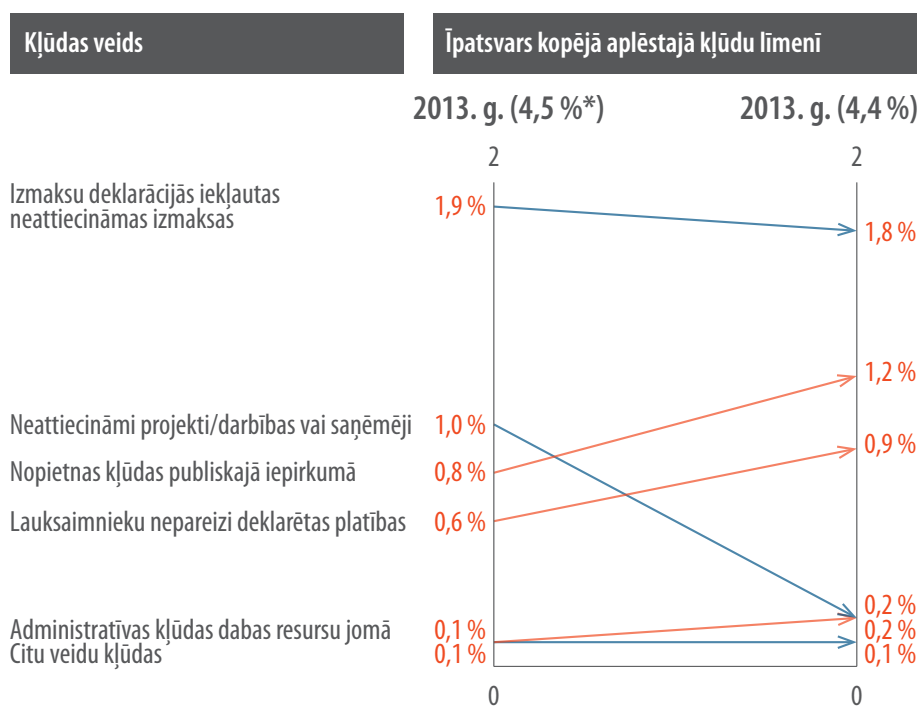

% Kopējā aplēstā kļūdu līmeņa daļa, kas izteikta procentpunktos.

Lielāko kopējā aplēstā kļūdu līmeņa daļu joprojām veido izdevumi, kas neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem, lai tos varētu apmaksāt no ES finansētajiem projektiem (*izdevumu deklarācijās iekļautas neattiecināmas izmaksas*: 41 % no kopējā aplēstā kļūdu līmeņa). Pēc tam seko *nopietnas publiskā iepirkuma kļūdas*: 27 % no kopējā aplēstā kļūdu līmeņa. Turklāt, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, kļūdas, kas radušās *neattiecināmu projektu / darbību vai saņēmēju dēļ*, 2014. gadā daudz mazāk ietekmēja kopējo aplēsto kļūdu līmeni nekā 2013. gadā (sk. **7. diagrammu**).

7. diagramma

Kļūdu veidu salīdzinājums un to daļa kopējā aplēstajā kļūdu līmenī (2013. un 2014. g.)

% Kopējā aplēstā kļūdu līmeņa daļa, kas izteikta procentpunktos.

* Aplēstais kļūdu līmenis par 2013. gadu ir pielāgots, lai tas būtu salīdzināms un pamatojoties uz atjaunināto pieeju nopietnu publiskā iepirkuma kļūdu izteikšanai skaitļos.

Attiecībā uz darbības izdevumiem aplēstais kļūdu līmenis ir tāds pats (4,6 %) izdevumiem, ko dalīti pārvalda kopā ar dalībvalstīm (2013. gadā – 4,9 %), un citiem izdevumiem, kur vadošā loma ir Komisijai (2013. gadā – 3,7 %).

Administratīvajos izdevumos kļūdu līmenis nebija būtisks: 2014. gadā tas bija 0,5 % (2013. gadā – 1,0 %).

Šie salīdzinājumi pa gadiem pamatojas uz rezultātiem, kas iegūti, piemērojot jauno pieeju iepirkuma kļūdu novērtēšanā (sk. *izcēlumu* 10. lpp.).

Izdevumos saistībā ar atlīdzināmām summām bija visvairāk kļūdu

Finansējuma saņēmējiem veicamo maksājumu pareizs aprēķins bieži vien ir atkarīgs no pašu saņēmēju sniegtās informācijas. Šī iezīme ir īpaši svarīga izdevumu atlīdzināšanas darbībās.

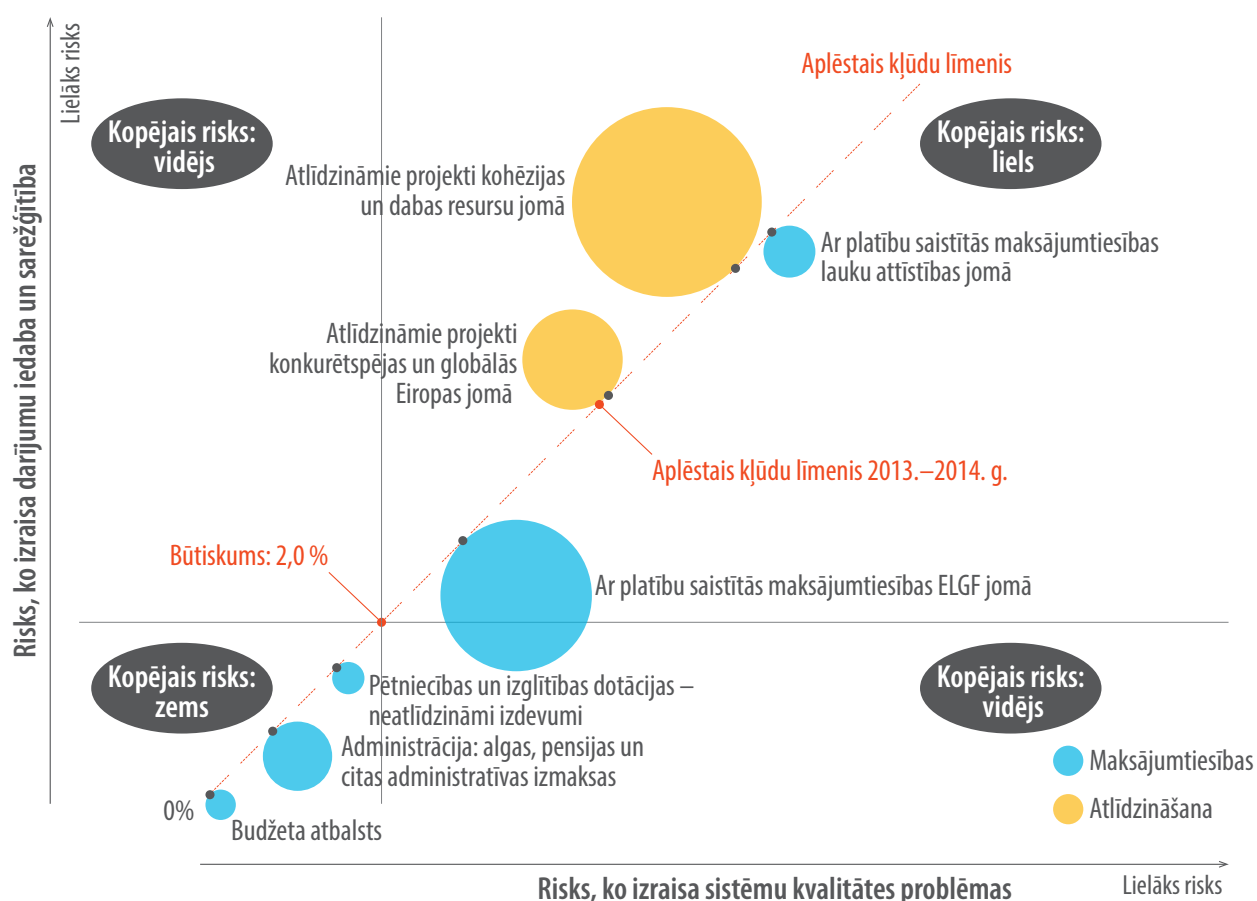
ES izdevumos atkarībā no katras programmas izdevumiem vērojamas turpmāk uzskaitītās kļūdas.

- **Izdevumos, kurus izlieto izmaksu atlīdzināšanai**, aplēstais kļūdu līmenis ir 5,5 % (2013. gadā – 5,6 %). Tipiskas kļūdas šajā jomā ir izmaksu deklarācijās iekļautas neattiecināmas izmaksas, neattiecināmi projekti, darbības vai saņēmēji, kā arī publiskā iepirkuma noteikumu nopietni pārkāpumi.
- **Maksājumtiesību programmās** aplēstais kļūdu līmenis ir 2,7 % (2013. gadā – 3,0 %), un tipiskās kļūdas attiecas uz gadījumiem, kad lauksaimnieki ir deklarējuši pārāk lielas lauksaimniecības platības, un uz administratīvām kļūdām, kas ietekmē maksājumus lauksaimniekiem.

Dati, kas atspoguļoti **8. diagrammā**, ir balstīti ES izdevumu revīzijā pēdējo divu gadu laikā, un tie atspoguļo Palātas novērtējumu par dažāda profila riskiem atkarībā no darījumu veida, kā arī no aplēstā kļūdu līmeņa. Tie balstās gan uz profesionālā sprieduma elementiem (sistēmu ietekmes novērtējums un ar darījuma veidu saistītā riska novērtējums), gan uz empīriskiem elementiem (kļūdu līmeņa mērījums divu gadu periodā).

8. diagramma Sakarība starp darījuma veidu, risku un aplēsto kļūdu līmeni ES darījumos (2013.–2014. g.)

Skaidrojums

- Maksājumu kopas ir grupētas atbilstoši to iedabai.
- Aplū krāsa norāda, vai izdevumi ir maksājumtiesību programmās vai atlīdzināšanas shēmās.
- Aplū izmērs norāda uz to nozīmīgumu kopējos izdevumos.
- Aplū izvietojums ap 45° līniju norāda uz aplēsto kļūdu relatīvajiem līmeņiem.
- Atlīdzinātajos līdzekļos kategorijā "Globālā Eiropa" ir ieskaitīti arī vairāku līdzekļu devēju projekti, kuriem praktiski var piemist vairākas no maksājumtiesību izdevumu raksturiezīmēm un kuros ir zemāki kļūdu līmeņi.
- Komisija nosaka, vai saņēmējiem ir tiesības uz budžeta atbalstu pirms maksājuma.

Koriģējošie pasākumi nozīmīgi samazināja aplēsto kļūdu līmeni

Dalībvalstis un Komisija piemēro **koriģējošus pasākumus**, ja ir veikti nepareizi izdevumi un ja kļūdas maksājumos netika atklātas agrāk procesa gaitā. Mehānismi koriģējošo pasākumu veikšanai un reģistrēšanai ir komplicēti. Palāta cenšas ņemt vērā šos pasākumus, apkopojot savu revīziju rezultātus tad, ja tie veikti vai nu pirms maksājuma, vai arī pirms Palātas veiktās revīzijas. Palāta pārbauda korekciju izpildi (piemēram, līdzekļu atgūšanu no saņēmējiem un korekcijas projekta līmenī) un attiecīgos gadījumos pielāgo kļūdu līmeņa izteikšanu skaitļos. Lai gan mēs pieņemam zināšanai korekcijas, kas veiktas pēc tam, kad ir saņemts paziņojums par plānoto revīziju, mēs neuzskatām, ka mūsu darba stimulēta koriģējoša darbība ir reprezentatīva visai datu kopai.

Ja ERP revidētajiem 2014. gada maksājumiem šādi koriģējošie pasākumi nebūtu piemēroti, kopējais aplēstais kļūdu līmenis būtu 5,5 %, nevis 4,4 %.

Tomēr saistībā ar dažiem darījumiem, kuros bija kļūdas, ja Komisija, dalībvalstu iestādes vai neatkarīgie revidenti būtu izmantojušo visu informāciju, kas tiem bija pieejama, tie būtu varējuši novērst vai atklāt un izlabot kļūdas, pirms tās tika pieļautas.

Pamatojoties uz izlasē iekļautajiem darījumiem, Palāta secina, ka tādējādi būtu bijis iespējams samazināt aplēsto kļūdu līmeni gan tiem izdevumiem, ko pārvalda dalīti, gan tiem, kurus Komisija pārvalda tieši. Piemēram, ja būtu izmantota visa pieejamā informācija, varēja samazināt kļūdu līmeni par 3,3 procentpunktiem gan izdevumiem *reģionālās politikas un pilsētpolitikas jomā* (6,1 %), gan *lauku attīstības, vides, klimata politikas un zivsaimniecības jomā* (6,2 %) – sk. 34.–38. lpp. Apakškategorijā "*Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai*", kuru Komisija pārvalda tieši, aplēsto kļūdu līmeni (5,6 %) varēja samazināt par 2,8 procentpunktiem – sk. 27.–29. lpp.

Komisijas novērtējumu par risku un koriģējošo pasākumu ietekmi var uzlabot vēl vairāk

Katrs Komisijas ģenerāldirektorāts sagatavo gada darbības pārskatu. Komisijas Kopsavilkuma pārskatā ir šis informācijas īss apkopojums un paziņojums, ka Komisija uzņemas vispārējo politisko atbildību par tās veikto ES budžeta pārvaldību.

Palāta konstatēja, ka Kopsavilkuma pārskatā par 2014. gadu iekļautā informācija ir labāk izklāstīta nekā iepriekšējos gados. Tagad ir atspoguļots, kādas korekcijas ir veiktas pirms maksājumu reģistrēšanas. Tomēr ir iespējams sniegt vēl vairāk informācijas un nodrošināt saskaņotāku un precīzāku gan riska novērtējumu un izklāstu, gan koriģējošo darbību ietekmi.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmējoša informācija par galvenajiem konstatējumiem ir atrodama 2014. gada pārskata par ES budžetu 1. nodaļā "Ticamības deklarāciju pamatojošā informācija".

Pilns Palātas sagatavotā 2014. gada pārskata teksts pieejams mūsu vietnē <http://www.eca.europa.eu/lv/Pages/AR2014.aspx>

Augsts līmenis iespējamām izmaksu deklarācijām un maksājumiem, kas attiecas uz 2007.–2013. gada plānošanas periodu

Maksājumiem paredzētais budžets 2014. gadā bija otrais lielākais, kāds jebkad bijis. Tāpat kā 2013. gadā galīgais maksājumu līmenis (142,5 miljardi EUR) bija par aptuveni 5 % augstāks nekā sākotnēji prognozēts DFS (135,9 miljardi EUR). Šo palielinājumu īstenoja ar septiņu budžeta grozījumu palīdzību, un tika aktivēta arī neparedzēto izdevumu rezerve (galējas nepieciešamības instruments reaģēšanai uz neparedzētiem apstākļiem).

2014. gadā "saimnieciskās darbības rezultāts" bija deficīts: pasīvi auga ātrāk nekā aktīvi.

Saistību līmenis 2014. gadā iekļāvās vispārējās robežās (76,6 % no pieejamām summām). Tas atspoguļoja Komisijas virzību jauno programmu apstiprināšanā 2014.–2020. gada DFS pirmajā gadā.

Kas ir saistības un maksājumi?

ES budžetu veido divi komponenti: saistības (summas, kas jāizmaksā kārtējā gadā vai turpmākajos gados) un maksājumi (sedz līdzekļu maksājumus kārtējā gadā). Maksājumus var veikt tikai tad, ja ir uzņemtas spēkā esošas saistības. Daudz gadu finanšu shēmās, par kurām vienojas Padome un Parlaments, ir noteiktas saistību un maksājumu gada maksimālās robežas.

Vērojama nozīmīga kavēšanās daudz gadu finansējuma apgūšanā, un tas var radīt nopietnas problēmas dažām dalībvalstīm.

Palāta iesaka Komisijai savā budžeta un finanšu pārvaldībā ņemt vērā spēju ierobežojumus dažās dalībvalstīs.

Uzkrājušās neizpildītās budžeta saistības attiecība uz izdevumiem, kuriem ir daudz gadu raksturs, joprojām saglabājas ļoti augstā līmenī. Lielākā daļa šo neizpildīto saistību attiecas uz iepriekšējo DFS (2007.–2013. g.). Palāta konstatēja arī pārmērīgus skaidras naudas atlikumus finanšu instrumentos.

Palāta iesaka Komisijai apsvērt pasākumus neizpildīto saistību līmeņa samazināšanai, tostarp drīzāk slēgt 2007.–2013. gada programmas un samazināt fiduciāru turēto naudas līdzekļu apmēru. Palāta iesaka arī pieņemt prognozi ilgākam termiņam, ietverot budžeta maksimālos apjomus, maksājumu vajadzības, spēju ierobežojumus un iespējamo (saistību) atcelšanu.

Ziņošana par darbības rezultātiem joprojām ir vāja

ES nauda ir jāizlieto saskaņā ar **pareizas finanšu pārvaldības principiem**, un tie ir saimnieciskums, lietderība un efektivitāte. Lai sasniegtu labus darbības rezultātus, ir vajadzīgs ieguldījums (finanses, cilvēkresursi, materiāli, organizatoriskie vai normatīvie līdzekļi, kas nepieciešami programmas īstenošanai), tiešie rezultāti (ar programmām sasniedzamie rezultāti), rezultāti (programmas tūlītējā iedarbība uz tiešajiem adresātiem vai saņēmējiem) un ietekme (ilglaicīgas izmaiņas sabiedrībā, kuras kaut vai daļēji var saistīt ar ES darbību). Šos komponentus ERP regulāri vērtē savās lietderības revīzijās.

“Eiropa 2020” ir ES darbavietu radīšanas un izaugsmes stratēģija desmit gadiem. Tajā ir norādīts, kurp jāvirza gan ES, gan dalībvalstu izdevumi. Šo stratēģiju sāka īstenot 2010. gadā, lai izveidotu nosacījumus “gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei”.

Kompleksa struktūra stratēģijas “Eiropa 2020” uzraudzībai un ziņošanai par to

Aiz stratēģijas “Eiropa 2020” politiskajiem centieniem ir **kompleksa struktūra**, ko veido pieci pamatmērķi, septiņas pamatiniciatīvas un Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem) – 11 tematiskie mērķi. Tomēr mēs konstatējam, ka šie dažādie līmeņi ne katrs atsevišķi, ne visi kopā nav izstrādāti tā, lai stratēģijas politiskos centienus pārvērstu izmantojamās darbības mērķos.

Periodi, ko aptver desmit gadu stratēģija “Eiropa 2020” un ES septiņu gadu budžeta cikls, tā dēvētā daudzgadu finanšu shēma (DFS), **nav saskaņoti**. Daudzgadu finanšu shēmai pakārtoto uzraudzības un ziņošanas sistēmu piešķirja stratēģijai “Eiropa 2020”, tikai sākot ar 2014.–2020. gada DFS. Tāpēc pirmo pusi no stratēģijas “Eiropa 2020” īstenoja saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu, kas izstrādāta citai stratēģijai. Tas ierobežo Komisijas spēju uzraudzīt ES budžeta ieguldījumu stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanā 2007.–2013. gada DFS periodā.

Mēs konstatējam arī to, ka līdz šim Komisija ir tikai nepilnīgi ziņojusi par ES budžeta ieguldījumu stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanā. Atsevišķi elementi no efektīvas uzraudzības un ziņošanas sistēmas ir ieviesti. Komisijas statistikas daļa *Eurostat* dara pieejamus statistikas datus gan par ES, gan konkrētu dalībvalstu rezultātiem saistībā ar stratēģijas “Eiropa 2020” pamatmērķu sasniegšanu. Tomēr Komisijas apskats par stratēģiju “Eiropa 2020” ir aizkavējies un būs pieejams 2016. gada sākumā. Turklāt stratēģijas publiskās apspriešanas apkopotajos rezultātos nav informācijas par ES programmu nozīmi “Eiropa 2020” īstenošanā.

Palāta iesaka Komisijai ierosināt likumdevējam atbilstošus priekšlikumus, lai labāk saskaņotu ES stratēģiju un DFS. Tas palīdzētu nodrošināt, ka tiek ieviesta pienācīga un efektīva uzraudzības un ziņošanas kārtība nākamajām ES stratēģijām.

Partnerības nolīgumos un programmās nav piešķirta pietiekama uzmanība stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanai

Eiropas struktūrfondu un investīciju fondu (ESI) apvienošanas potenciālie ieguvumi nav pilnībā realizēti. Labs ESI fondu izmantojums ir ļoti svarīgs ES centienos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus. Piecu ESI fondu apvienošana zem vienas regulas un viena partnerības nolīguma katrai dalībvalstij piedāvā potenciālas priekšrocības ES rīcības saskaņošanas aspektā. Tomēr fondu līmenī un tādējādi arī programmas līmenī piemēro dažādus noteikumus.

Kas ir partnerības nolīgumi un programmas?

Partnerības nolīgumi starp Komisiju un katru dalībvalsti ir ESI fondu regulējuma pamatā. Tajos akcentētas katras dalībvalsts attīstības vajadzības un katram ESI fondam īsumā aprakstīti galvenie rezultāti, kurus plānots sasniegt attiecībā uz katru no atlasītajiem tematiskajiem mērķiem. Pamatojoties uz šiem nolīgumiem, dalībvalstis izstrādā **programmas** katram fondam (vai vairākiem fondiem), kurās nosaka attiecīgās valsts vai reģiona prioritātes.

Jāpalielina uzsvars uz rezultātiem, it īpaši partnerību nolīgumos. Ir sasniegts zināms progress, tomēr jāpastiprina orientēšanās uz rezultātiem. Dažos pārbaudītajos partnerības nolīgumos gaidāmie rezultāti bija nekonkrēti un bieži vien izteikti aprakstoši, neformulējot pārmaiņu lielumu. **Palāta iesaka Komisijai, lai tā ierosina likumdevējam noteikt, ka dalībvalstis savos partnerības nolīgumos un programmās iekļauj skaitļos izteiktus rezultātus, ko plānots sasniegt ar finansējumu.**

Komisijai būs grūti uzraudzīt un konsekventi ziņot par visu piecu ESI fondu tematiskajiem mērķiem un līdz ar to par šo fondu ieguldījumu stratēģijā "Eiropa 2020". Stratēģijas "Eiropa 2020" augsta līmeņa mērķi partnerību nolīgumos un programmās nav sistemātiski pārvērsti darbības mērķos. Attiecībā uz diviem ESI fondiem (ELFLA un EJZF) tiesību aktos nav prasīts, lai tie būtu strukturēti ap tematiskajiem mērķiem. Turklāt kopīgu rādītāju ieviešana katram fondam ir svarīgs solis, tomēr to izstrāde ir ierobežota, un tas var atstāt iespaidu uz Komisijas sagatavoto ziņojumu kvalitāti. **Palāta iesaka visos partnerības nolīgumos un programmās iekļaut kopīgus rezultātu rādītājus – ja vien iespējams, dažādiem fondiem –, kas izstrādāti, lai uzraudzītu progresu vietējā, dalībvalsts un ES līmenī. Lai risinātu šo jautājumu, Komisijai ir jāpagatavo priekšlikumi likumdevējam.**

*Sasniegtie darbības rezultāti ir vāji, taču dalībvalstis nezaudē tiesības uz izpildes rezervei. Izpildes rezervei būtu jābūt galvenajam stimulam dalībvalstīm nenovirzīt uzmanību no darbības rezultātiem, kad programmas ir sāktas. Ir iespējams ieturēt nelielu daļu ES finansējuma programmas līmenī un darīt to pieejamu tikai tad, ja ir sasniegti noteikti mērķi. Tomēr šajā kārtībā ir dažas nepilnības, kas pavājina darbības rezultātu satvaru attiecībā uz rādītāju un stimulu izmantošanu un koncentrēšanos uz rezultātiem. **Palāta iesaka Komisijai ierosināt likumdevējam, lai tas nosaka, ka darbības rezultātu satvaram ir jābalstās, cik iespējams, uz kopīgiem rezultātu rādītājiem.***

Mērķi vēl vairāk jāpielāgo darbības rezultātu kultūrai

Komisijas ģenerāldirektorātu (ĢD) ziņošana par gada darbības rezultātiem ir uzlabojusies. Īpaši jāatzīmē centralizētie norādījumi par programmu paziņojumu, vadības plānu un gada darbības pārskatu gatavošanu.

Tomēr ziņošana nav pilnībā pielāgota pārejai no vecās DFS uz jauno. Bieži vien nav iespējams noteikt, kuri mērķi bija saglabāti vai atjaunināti no vecās DFS un kuru īstenošana bija pārtraukta. Ja nav salīdzināmas informācijas, pastāv risks, ka nav iespējams novērtēt, vai iepriekšējie mērķi ir sasniegti.

Vāja koncentrēšanās uz rezultātiem

2014. gadā Palāta publicēja 24 īpašos ziņojumus, kas aptver plašu lietderības revīzijas tematu loku; tajos ir sniegts vērtējums par to, vai ES intervenci pārvaldīja saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem, t. i., saimnieciski, lietderīgi un efektīvi. Mēs izvērtējam šos ziņojumus, lai pārlicinātos, vai pārbaudītajās jomās ir bijusi koncentrēšanās uz rezultātiem un vai bija atlasīti projekti, kuriem varētu būt vislielākā atdeve. Lūk, daži piemēri.

Piemēri. Vāja koncentrēšanās uz rezultātiem

Revidējot *EuropeAid*, mēs secinājām, ka esošās uzraudzības un vērtēšanas sistēmas nesniedza pienācīgu informāciju par iegūtajiem rezultātiem (īpašais ziņojums Nr. 18/2014). Arī ziņojumā par Ārējo robežu fondu ir secināts, ka atbildīgās iestādes neuzraudzīja rezultātu sasniegšanu vai arī darīja to nepietiekami (īpašais ziņojums Nr. 15/2014).

Piemērs. Ne vienmēr bija atlasīti tie projekti, kuriem varētu būt vislielākā atdeve

Revidējot ES finansēto lidostu infrastruktūras, mēs konstatējām, ka projektu atlase ir vāja. Vajadzību pēc šādiem ieguldījumiem varēja pierādīt tikai aptuveni pusei pārbaudīto projektu. Turklāt aptuveni trešdaļa no pārbaudītajām lidostām neguva peļņu, un pastāvēja risks, ka tās tiks slēgtas, ja publiskais atbalsts neturpināsies (īpašais ziņojums Nr. 21/2014).

Piezīme par piemēros minētajām dalībvalstīm

Atlases pieejas dēļ ERP katru gadu nerevidē darījumus katrā dalībvalstī, saņēmējvalstī un/vai reģionā. Šajā pārskatā minētie kļūdu piemēri ir doti, lai norādītu uz visbiežāk sastopamo kļūdu veidiem. Tie nav izmantojami kā pamats secinājumiem par atsevišķām dalībvalstīm, saņēmējvalstīm un/vai reģioniem.

Ieņēmumi

143,9 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šī revīzija aptvēra ES ieņēmumus, no kuriem Savienība finansē savu budžetu. 2014. gadā iemaksas, ko aprēķina, pamatojoties uz dalībvalstu NKI un uz valstu iekasētajiem PVN ieņēmumiem, attiecīgi deva 66 % un 12 % no ieņēmumiem. Tradicionālie pašu resursi, galvenokārt muitas nodokļi par importu un cukura ražošanas nodevas, ko ES vārdā iekasē dalībvalstu iestādes, veido 12 % no ieņēmumiem, bet atlikušie 10 % nāk no citiem avotiem.

Ko mēs konstatējam

Būtisks kļūdu līmenis?

Nē

Aplēstais kļūdu līmenis:

0,0 % (2013. gadā – 0,0 %)

Palātas veiktā ES ieņēmumu revīzija

ES ieņēmumus, kuru pamatā ir NKI un PVN, aprēķina, pamatojoties uz makroekonomikas statistikas datiem un aplēsēm, ko sniedz dalībvalstis. ERP veiktā pakārtoto darījumu pareizības revīzija aptver to, kā Komisijas sistēmas apstrādā saņemtos datus, nevis to, kā dalībvalstu iestādes tos ir ieguvušas. Tādējādi mūsu revīzijas secinājums attiecas uz to, kā Komisijas kļūdas ietekmē ieņēmumu kopsummu.

Attiecībā uz muitas nodokļiem un cukura ražošanas nodevām mēs pārbaudām, kā Komisija ir apstrādājusi dalībvalstu iesniegtos nodokļu pārskatus un kādi ir atlasīto dalībvalstu kontroles mehānismi, kā Komisija ir saņēmusi šīs summas un kā tās ir atspoguļojusi uzskaitē.

Vispārējie revīzijas pierādījumi liecina, ka sistēmas kopumā darbojās efektīvi, un pārbaudītajos darījumos mēs neatradām kļūdas.

Vēlamies vērst uzmanību uz **NKI datu atjauninājumiem** 2014. gadā, kuru rezultātā dalībvalstu iemaksās tika izdarītas bezprecedenta lieluma korekcijas, īpaši saistībā ar atrunās minēto jautājumu risināšanu un tiem jautājumiem, kas bija saistīti ar dalībvalstu metožu un avotu pārskatīšanu.

Atrunas formulēšana ir veids, kādā apšaubāmus elementus dalībvalstu iesniegtajos NKI datos patur atvērtus iespējamām korekcijām. Komisijas īstenoto NKI datu **pārbaužu cikls** aptver ilgu periodu. Izrietošajām korekcijām var būt nozīmīga ietekme uz dažu dalībvalstu iemaksām.

Līdztekus Palāta konstatēja, ka Komisijai ir **jāsamazina ietekme, ko rada** dalībvalstu veiktā metožu un avotu **bū-tiska pārskatīšana** savu NKI datu apkopošanai. Piemēram, Kiprai un Nīderlandei iemaksu ievērojams pieaugums skaidrojams ar šādu pārskatīšanu. Ierosinājumi, kurus Komisija izvirzīja 2013. gadā, lai pārvaldītu šo risku, joprojām nav īstenoti, un Komisija nav veikusi turpmākus pasākumus, lai ieviestu visai ES kopēju pārskatīšanas politiku.

Attiecībā uz **muitas nodokļiem** dalībvalstu muitas iestādes veic pārbaudes, lai pārlicinātos, ka importētāji ievēro tarifa un importa noteikumus. Mēs secinājām, ka, tāpat kā iepriekšējos gados, apmeklētajās dalībvalstīs šo pārbažu kvalitāte būtiski atšķiras. Mēs konstatējām arī to, ka atjauninātajā Muitas revīzijas rokasgrāmatā, ko Komisija izdeva 2014. gadā, nav risināti vairāki trūkumi, ko bijām atklājuši apmeklētajās dalībvalstīs, piemēram, nav norādījumu par to, kā rīkoties ar citās dalībvalstīs muitotu importu.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Jāveic pasākumi, lai nākamā pārbaudes cikla beigās būtu samazinājies gadu skaits, ko aptvers atrunas attiecībā uz NKI resursu iemaksām.
- Jāizstrādā kārtība, lai samazinātu ietekmi, ko rada dalībvalstu veiktā metožu un avotu pārskatīšana savu NKI datu apkopošanai.
- Ir jāuzlabo dalībvalstu muitas iestādēm sniegtie norādījumi attiecībā uz šo iestāžu veiktajām pārbaudēm.
- Jānodrošina, lai dalībvalstīs būtu ieviestas pienācīgas sistēmas, ar kuru palīdzību tās varētu sagatavot un pārvaldīt pārskatus par aprēķinātajiem muitas nodokļiem un cukura nodevām.

Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai 13,0 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šo izdevumu mērķis ir uzlabot pētniecību un inovāciju, nostiprināt izglītības sistēmas un veicināt nodarbinātību, nodrošināt digitālo vienoto tirgu, veicināt atjaunojamos energoresursus un energoefektivitāti, modernizēt transporta nozari un uzlabot uzņēmējdarbības vidi, īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU).

Pētniecība un inovācija veido aptuveni 60 % izdevumu. Izdevumus veic saskaņā ar **Septīto pētniecības un tehnoloģiju attīstības pamatprogrammu 2007.–2013. gadam** un jauno pamatprogrammu **“Apvārsnis 2020”** 2014.–2020. gadam. Citi galvenie izdevumu instrumenti tiek izmantoti izglītības, mācību, jaunatnes un sporta jomu atbalstam (Mūžizglītības programma un “Erasmus+”), transporta infrastruktūras attīstīšanai (Eiropas Transporta tīklu programma *TNT-T* un Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments), enerģētikas nozares projektiem (Eiropas enerģētikas programma ekonomikas atveseļošanai) un *Galileo* programma Eiropas satelītnavigācijas sistēmai.

Aptuveni 90 % izdevumu veido dotācijas privātiem un publiskiem labuma guvējiem – Komisija atlīdzina izmaksas, ko finansējuma saņēmēji deklarējuši projekta izmaksu deklarācijās.

Ko mēs konstatējam

Būtisks kļūdu līmenis?

Jā

Aplēstais kļūdu līmenis:

5,6 % (2013. gadā – 4,0 %)

¹ Tāds pats aplēstais kļūdu līmenis 2013. gadam, lai atspoguļotu jaunās DSF kategorijas.

Pētniecības un inovāciju jomā Palāta konstatēja tāda paša veida un diapazona kļūdas, kādas tā jau konstatējusi visā Septītās pētniecības pamatprogrammas gaitā: nepareizi aprēķinātas personāla izmaksas, citas neattiecināmas tiešās izmaksas, tostarp nepamatoti ceļa izdevumi vai nepamatoti izdevumi par iekārtām, kā arī neattiecināmas netiešās izmaksas, kuras balstītas uz kļūdainām pieskaitāmo izmaksu likmēm vai kurās ieskaitītas ar projektu nesaistītas izmaksu kategorijas.

Piemērs. Nozīmīgas kļūdas pētniecības un inovācijas projekta izmaksās, kuras atlīdzināšanai saskaņā ar Septīto pētniecības pamatprogrammu deklarējis kāds MVU

Palāta konstatēja, ka izmaksas 764 000 EUR apmērā, ko deklarējis kāds MVU, kurš sadarbojies ar 16 partneriem Septītās pētniecības pamatprogrammas finansētā atjaunojamo energoresursu projektā, gandrīz pilnībā nebija attiecināmas. MVU īpašnieka atalgojuma stundas likme ievērojami pārsniedza Komisijas vadlīnijās noteikto likmi. Turklāt mēs atklājām, ka bija slēgti apakšligumi, kuru izmaksas nebija uzskatāmas par izmaksu attiecināmu sastāvdaļu un kuru atlasei nebija piemērota konkursa procedūra. Arī deklarētajās netiešajās izmaksās bija ieskaitītas neattiecināmas vienības, šīs izmaksas balstījās uz aplēsēm un nesaskanēja ar saņēmēja grāmatvedības uzskaiti.

Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" finansēšanas noteikumi ir vienkāršāki nekā Septītajā pētniecības pamatprogrammā, un Komisija ir ievērojami centusies vienkāršot administrēšanu. Tomēr daži jaunās pamatprogrammas elementi palielina kļūdu risku. Piemēram, nolūkā atbalstīt rezultatīvāku pētniecību un inovāciju un veicināt izaugsmi un darbavietu radīšanu, programma "Apvārsnis 2020" ir izstrādāta tā, lai piesaistītu vairāk MVU un vairāk jaunu dalībnieku, taču tieši šāda profila dalībnieki pieļauj sevišķi daudz kļūdu. Minētajā programmā ir ieviesti īpaši attiecināmības kritēriji dažos gadījumos (piemēram, kad pētnieki saņem papildu atalgojumu vai dalībnieku rīcībā ir apjomīga pētniecības infrastruktūra).

Mēs atklājām kļūdas arī izmaksās, kuras atlīdzinātas saskaņā ar citiem lielajiem izdevumu instrumentiem. Šīs kļūdas attiecas uz nepamatotām un neattiecināmām izmaksām, kā arī publiskā iepirkuma noteikumu neievērošanu.

Piemēri. Kļūdaini atlīdzinātas izmaksas citās programmās

TEN-T

Kādā projektā saņēmējs tieši piešķīra IT konsultāciju pakalpojumu līgumu, nepiemērojot noteikumus prasīto atklātu starptautisku procedūru. Citā projektā saņēmējs kā attiecināmas izmaksas deklarēja izdevumus saistībā ar juridiska strīda atrisinājumu, kas bija panākts ar vienu no apakšuzņēmējiem attiecībā uz līgumpārkāpumu.

Eiropas enerģētikas programma ekonomikas atveseļošanai

Saņēmējs personāla izmaksu aprēķinā iekļāva neattiecināmas noteikumus neparedzētas izmaksas (piemaksas, pamatojoties uz uzņēmuma peļņu) un pieprasīja atmaksu par netiešām izmaksām, kas nebija saistītas ar projektu.

Mēs atklājām trūkumus Komisijas sistēmās un ģenerāldirektorātu nekonsekvenci riskam pakļauto summu, kā arī kļūdu īpatsvara novērtējumā.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Komisijai, tāpat kā valsts iestādēm un neatkarīgajiem revidentiem, ir jāizmanto visa pieejamā attiecīgā informācija, lai novērstu vai atklātu un labotu kļūdas pirms izdevumu atlīdzināšanas.
- Komisijai ir jāizstrādā pienācīga riska vadības un kontroles stratēģija pamatprogrammai "Apvārsnis 2020", pamatojoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar Septīto pamatprogrammu. Tajā jāietver pienācīgas augsta riska saņēmēju pārbaudes un saskaņā ar īpašiem attiecināmības kritērijiem deklarācijās iekļauto izmaksu pārbaudes.
- Komisijai jānodrošina, ka tās dienesti pēc konsekventas pieejas aprēķina svērtos vidējos kļūdu īpatsvarus un uz to pamata novērtē riskam pakļautās summas.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par ERP veikto ES izdevumu revīziju apakškatērijā "Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai" atrodama 2014. gada pārskata par ES budžetu 5. nodaļā.

Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija 55,7 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šajā izdevumu jomā ietilpst reģionālā politika un pilsētpolitika, kurai atvēlēti 80 %, un nodarbinātība un sociālās lietas, kurām atvēlēti atlikušie 20 %.

- ES reģionālo politiku un pilsētpolitiku galvenokārt īsteno ar **Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Kohēzijas fonda (KF)** starpniecību. ERAF finansē infrastruktūras projektus, darbavietu radīšanu vai saglabāšanu, reģionālās ekonomikas attīstības iniciatīvas un darbības mazo un vidējo uzņēmumu atbalstam. No KF finansē ieguldījumus vides aizsardzības un transporta infrastruktūrā.
- Nodarbinātības un sociālo lietu politikas jomu finansē pārsvarā no **Eiropas Sociālā fonda (ESF)**. Šīs jomas izdevumi attiecas uz ieguldījumiem cilvēkkapitālā un atbalsta darbībām, kuru mērķis ir uzlabot strādājošo un uzņēmumu pielāgošanos jaunajiem darba modeļiem, atvieglot piekļuvi nodarbinātībai, sekmēt mazāk aizsargāto personu sociālo integrāciju un paaugstināt publiskās pārvaldes un publisko pakalpojumu institucionālās spējas un efektivitāti.

ERAF, KF un ESF pārvalda saskaņā ar vienotiem noteikumiem, izņemot tos gadījumus, kas paredzēti katra fonda īpašajā regulā. Izdevumu pārvaldība ir dalīta ar dalībvalstīm, un projektus līdzfinansē saskaņā ar apstiprinātām izdevumu programmām. Attiecināmības noteikumus izmaksu atlīdzināšanai nosaka valsts vai reģionālā līmenī, un katrā dalībvalstī tie var atšķirties.

Ko mēs konstatējam

Būtisks kļūdu līmenis?

Reģionālā politika un pilsētpolitika:

Jā

Nodarbinātība un sociālās lietas:

Jā

Aplēstais kļūdu līmenis¹:

Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija kopā:

5,7 % (2013. gadā² – 5,9 %)

Reģionālā politika un pilsētpolitika:

6,1 % (2013. gadā² – 7,0 %)

Nodarbinātība un sociālās lietas:

3,7 % (2013. gadā – 3,1 %)

Tostarp

1 Tāds pats aplēstais kļūdu līmenis 2013. gadam, lai atspoguļotu jaunās DSF kategorijas.

2 Aprēķins par 2013. gadu balstās uz revīzijas laikā spēkā esošo pieeju publiskā iepirkuma kļūdu kvantitatīvās izteiksmes noteikšanai. Tajā nav atspoguļota ietekme, ko uz aplēsto kļūdu līmeni atstāja kvantitatīvās izteiksmes aprēķināšanai izmantotā atjauninātā pieeja.

Galvenais kļūdu avots visā izdevumu kategorijā "Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija" joprojām ir publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumi, kas veido gandrīz pusi no aplēstā kļūdu līmeņa. Tiem seko neattiecināmu izdevumu iekļaušana saņēmēju izmaksu deklarācijās, valsts atbalsta noteikumu pārkāpumi un neattiecināmu projektu atlase. Kļūdu ietekme atšķiras abās izdevumu jomās.

Revīziju laikā konstatētie nopietni publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumi ietver, piemēram, nepamatoti tieši piešķirtus līgumus, papildu būvdarbus/pakalpojumus, pretendentu nelikumīgu izslēgšanu, kā arī interešu konfliktus un diskriminējošus atlases kritērijus.

Piemērs. Nepamatoti tieši piešķirts būvdarbu līgums

Kāds projekts Maltā bija saistīts ar *TEN-T* ceļu tīklā ietilpstošas automaģistrāles posma rekonstrukciju un modernizēšanu, un līgumslēdzēja iestāde kādam uzņēmumam tieši piešķīra līgumu, pirms tam nerīkojusi konkursu. Tie ir ES un valsts publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumi, tāpēc saistībā ar šo līgumu deklarētie izdevumi nav attiecināmi. Starp galvenajiem kļūdu cēloņiem jāmin arī neattiecināmas izmaksas. Tajās ietilpst izdevumi, kas deklarēti par darbībām, kuras notikušas ārpus attiecināmības perioda, pārmaksātas algas, ar projektu nesaistītu izmaksu deklarēšana, valsts attiecināmības noteikumu neievērošana vai ienākumi, kas nav atskaitīti no deklarētajām izmaksām.

Piemērs. Nepareizi deklarētas algas

Kādā projektā Portugālē saistībā ar jauniešiem paredzētu mācību programmu saņēmējs nebija ievērojis dotācijas nolīgumā iekļautos noteikumus par skolotāju algu aprēķinu. Turklāt skolotāji nebija nostrādājuši tik stundas, cik bija deklarēts. Tāpēc bija deklarētas pārāk lielas personāla izmaksas.

ERP revidenti pārbauda arī to, vai ir ievēroti ES **valsts atbalsta noteikumi**. Nelikumīgs valsts atbalsts rada negodīgas priekšrocības saņēmējstruktūrām un tādējādi izkropļo iekšējo tirgu. Kļūdas saistībā ar ES valsts atbalsta noteikumu neievērošanu veido aptuveni piekto daļu no aplēstā kļūdu līmeņa šajā DSF kategorijā.

Par lielu daļu kļūdaino darījumu, kuros bija skaitļos izsakāmas kļūdas, **dalībvalstu iestādēm bija pieejama pietiekama informācija**, lai pirms atmaksājumu pieprasīšanas Komisijai šīs kļūdas novērstu vai atklātu un izlabotu. Ja visa šī informācija būtu izmantota kļūdu labošanai pirms atmaksājumu pieprasīšanas Komisijai, tad aplēstais kļūdu līmenis apakškatēgorijā "Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija" būtu bijis par 1,6 procentpunktiem zemāks. Turklāt mēs konstatējam, ka vairākos gadījumos mūsu atklāto kļūdu bija pieļāvušas valsts iestādes. Šīs kļūdas veidoja 1,7 procentpunktus aplēstajā kļūdu līmenī.

Galasaņēmējiem veiktais izmaksājumu vidējais līmenis no finanšu instrumentiem 2013. gada beigās bija 47 %. Ar šiem līdzekļiem sniedz atbalstu uzņēmumiem vai pilsētvides projektiem ar kapitāla ieguldījumu, aizdevumu vai garantiju palīdzību. Kopumā kopš 2007. gada dalībvalstīs ir izveidots 941 finanšu instruments, kuru kopējā dotācija ir aptuveni 14,3 miljardi EUR. 2015. gada aprīlī Komisija šiem instrumentiem pagarināja attiecināmības periodu ar Komisijas Lēmumu, nevis lūdza Padomi un Parlamentu grozīt šo termiņu, kas noteikts attiecīgajā Padomes regulā. Palāta uzskata, ka attiecināmības perioda pagarināšana šādā veidā pārkāpj normatīvo aktu hierarhiju.

ESF projektos, kuru izmaksas tika deklarētas, izmantojot **vienkāršotās izmaksu iespējas** (vienreizējs un vienas likmes maksājums un standarta likmes vienības izmaksas), ir mazāk kļūdu nekā tajos, kuros deklarē faktiskās izmaksas.

Saņēmēji valsts iestādēm deklarē izmaksas, par kurām tie veikuši maksājumus, un valsts iestādes tās atlīdzina saņēmējiem "cik ātri vien iespējams un pilnā apmērā". Tomēr mēs konstatējam, ka dažos gadījumos dalībvalstīs bija izveidojušas līdzekļu uzkrājumus un atbalsta saņēmējiem veica maksājumu vairākus mēnešus pēc tam, kad Komisija bija norēķinājusies par attiecīgo izdevumu pārskatu, vai arī revīzijas laikā tie vēl nebija saņēmuši atmaksājumu.

Kopumā Komisijas veiktais novērtējums par revīzijas iestāžu paziņoto kļūdu īpatsvaru lielā mērā saskan ar šo revīzijas iestāžu iesniegtajiem pierādījumiem. Tomēr Komisijas veiktās gada kontroles ziņojumu apstiprinājumpārbaudes var tikai daļēji novērst **risku, ka dalībvalstu iestādes sniedz nepilnīgas ziņas par kļūdām un pārspīlētas ziņas par finanšu korekcijām**. Konkrēti, revīzijas iestāžu veiktā valsts atbalsta pārbaude gandrīz trešdaļā revidēto darbības programmu nebija pienācīga.

Papildus darījumu pareizības pārbaudēm mēs novērtējam, vai un cik lielā mērā līdz 2014. gada beigām pabeigti ERAF, KF un ESF projekti bija sasnieguši dotāciju nolīgumos izvirzītos mērķus un vai šie mērķi saskanēja ar tiem, kas formulēti programmu līmenī. Mēs konstatējam, ka trīs ceturtdaļas mūsu revidēto projektu bija pilnībā vai daļēji sasnieguši mērķus. Tikai trijos gadījumos nebija sasniegts neviens no projekta mērķiem. Mēs atklājam arī to, ka dažos gadījumos projektu mērķi neatbilda ne darbības programmā formulētajiem, ne prioritātes asīm, no kurām tiem tika piešķirts finansējums.

Visbeidzot, saskaņā ar mūsu revīzijas rezultātiem, finansēšanas kārtība, kas atkarīga no darbības rezultātiem, ir izņēmums, nevis likums. Lielākajā daļā gadījumu saņemtā ES finansējuma apmēru neietekmēja tas, ka dotāciju nolīgumos definētie projekta mērķi nebija sasniegti.

Ko mēs iesakām

Palāta formulē turpmāk uzskaitītos ieteikumus.

- Komisijai mērķtiecīgi jāanalizē 2007.–2013. gada un 2014.–2020. gada plānošanas periodu dalībvalstu attiecināmības noteikumi un iegūtie rezultāti jāizmanto, lai sniegtu norādījumus dalībvalstīm par to, kā tos vienkāršot un kā izvairīties no nevajadzīgi sarežģītiem un/vai apgrūtinājošiem noteikumiem.
- Komisijai vēl vairāk jāpastiprina revīzijas iestāžu kontroles sistēmas un jānodrošina, lai tās pienācīgi pārbauda atbilstību valsts atbalsta un publiskā iepirkuma noteikumiem un sniedz konkrētu informāciju par darbību revīzijām. Komisijai ir jānovērtē visu dalībvalstu sertifikācijas iestāžu paziņoto finanšu korekciju ticamība.
- Komisijai ir jāiesniedz tiesību akta priekšlikums, lai grozītu spēkā esošo regulu attiecībā uz to finanšu instrumentu attiecināmības perioda pagarināšanu, kurus pārvalda dalīti.
- Vadošajām iestādēm un starpniekstrukturām dalībvalstīs ir vairāk jāstrādā, lai novērstu nepilnības pirmā līmeņa pārbaudēs. Turklāt Komisijai ir jāprasa, lai revīzijas iestādes savās sistēmu revīzijās atkārtu dažas no šīm pārbaudēm.
- Dalībvalstīm ir plašāk jāizmanto vienkāršotu izmaksu iespējas projektiem, kuru vērtība pārsniedz 50 000 EUR, un jānodrošina, lai saņēmēji saņem izdevumu atmaksu 90 dienu laikā pēc tam, kad tie ir iesnieguši pareizu maksājuma pieprasījumu.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par ERP veikto ES izdevumu revīziju apakš kategorijā "Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija" ir atrodama 2014. gada pārskata par ES budžetu 6. nodaļā.

Dabas resursi 57,5 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šajā izdevumu jomā ietilpst kopējā lauksaimniecības politika (KLP), kopējā zivsaimniecības politika (KZP) un vides pasākumi.

- KLP mērķi ir celt lauksaimniecības ražīgumu, panākt pietiekami augstu dzīves līmeni lauku iedzīvotājiem, stabilizēt tirgu, nodrošināt produktu pieejamību tirgū un panākt, lai patērētāji piedāvātos produktus saņemtu par samērīgām cenām. KLP īsteno ar divu fondu starpniecību: no **Eiropas Lauksaimniecības Garantiju fonda (ELGF)** pilnībā finansē ES tiešo atbalstu un tirgus pasākumus un no **Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA)** kopā ar dalībvalstīm līdzfinansē lauku attīstības programmas. KLP izdevumu pārvaldību daļa ar dalībvalstīm. Izdevumus no abiem fondiem īsteno aptuveni 80 maksājumu aģentūras, kas atbild par atbalsta pietiekumu attiecināmības pārbaudi un maksājumu veikšanu saņēmējiem.
- Kopējās zivsaimniecības politikas mērķi ir līdzīgi kopējās lauksaimniecības politikas mērķiem, un galvenais tās īstenošanas instruments ir **Eiropas Zivsaimniecības fonds (EZF)**. To pārvalda Komisija un dalībvalstis saskaņā ar dalītas pārvaldības principu.
- ES vides politikas mērķis ir sekmēt vides kvalitātes aizsardzību un uzlabošanu, iedzīvotāju dzīvi un dabas resursu racionālu izmantošanu. Šīs jomas izdevumus centralizēti pārvalda Komisija. Vissvarīgākā ir **vides pasākumu programma (LIFE)**. No tās līdzfinansē projektus, kas saistīti ar dabu, bioloģisko daudzveidību, vides politiku un pārvaldību, kā arī ar informāciju un komunikāciju.

Ko mēs konstatējam

Būtisks kļūdu līmenis?

Lauksaimniecība – tirgus un tiešais atbalsts:

Jā

Lauku attīstība, vide, klimata politika un zivsaimniecība:

Jā

Aplēstais kļūdu līmenis¹:

Dabas resursi, kopā:

3,6 % (2013. gadā – 4,4 %)

Lauksaimniecība – tirgus un tiešais atbalsts:

2,9 % (2013. gadā – 3,6 %)

Lauku attīstība, vide, klimata politika un zivsaimniecība:

6,2 % (2013. gadā – 7,0 %)

Tostarp

1 Tāds pats aplēstais kļūdu līmenis 2013. gadam, lai atspoguļotu jaunās DSF kategorijas.

Kļūdu veidi un tipi ievērojami atšķiras ELGF un citās kategorijas "Dabas resursi" jomās.

Lauksaimniecība – tirgus un tiešais atbalsts (ELGF)

Daudzu mūsu konstatēto kļūdu iemesls ir neprecizitātes saņēmēju iesniegtajās deklarācijās vai neattiecināmas deklarācijas, un visbiežāk sastopamā kļūda ir pārāk lielas zemes platības vai neattiecināmu zemes gabalu deklarēšana (sk. piemērus). Atjaunināta zemes gabalu identifikācijas sistēma (ZGIS), uz kuru var paļauties, var būt noderīga, lai šādas kļūdas samazinātu.

Piemēri saistībā ar pārāk lielu platību vai neattiecināmu zemes gabalu iekļaušana deklarācijās

Atbalsts pastāvīgām ganībām

Čehijas Republikā, Francijā, Grieķijā, Polijā, Slovākijā un Spānijā daži zemes gabali tika deklarēti kā pastāvīgās ganības, un par tiem tika saņemts maksājums, lai gan patiesībā tos pilnībā vai daļēji klāja neattiecināma veģetācija (blīvi krūmi, koku audzes un akmeņi).

Atbalsts par aramzemi

Čehijas Republikā, Dānijā, Somijā, Francijā, Vācijā, Itālijā, Polijā, Slovākijā, Spānijā un Apvienotajā Karalistē mēs atklājām gadījumus, kad atbalstu bija saņēmuši lauksaimnieki, kuri bija deklarējuši kā aramzemi zemes gabalus, kas nav aramzeme. Spānijā atbalstu izmaksāja par zemes gabalu, kurš tika deklarēts un reģistrēts ZGIS kā aramzeme, lai gan patiesībā tā bija motokrosa trase.

Vairākos galasaņēmēju pieļautu skaitļos izsakāmu kļūdu gadījumos dalībvalstu iestādēm bija pietiekami informācija, lai novērstu vai atklātu un izlabotu kļūdas pirms izdevumu deklarēšanas Komisijai. Ja visa šī informācija būtu izmantota kļūdu labošanai, tad aplēstais kļūdu līmenis būtu bijis par 0,6 procentpunktiem zemāks. Turklāt mēs konstatējām daudzus gadījumus, kad kļūdas bija pieļāvušas valsts iestādes. Šīs kļūdas veidoja 0,7 procentpunktus aplēstajā kļūdu līmenī.

Tiem, kas saņem atbalstu no ELGF tiešā atbalsta shēmām un ELFLA platībatkarīgo atbalstu, tiesību aktos ir noteikts ievērot **savstarpējās atbilstības prasības**. Šīs prasības saistītas ar vides aizsardzību, sabiedrības veselību, dzīvnieku un augu veselību, dzīvnieku labturību un lauksaimniecības zemes uzturēšanu labā lauksaimniecības un vides stāvoklī. Ja lauksaimnieki šīs prasības neievēro, tad atbalstu samazina. Veicot pārbaudes, mēs konstatējām pārkāpumus 27 % darījumu, uz kuriem attiecās savstarpējās atbilstības prasības. Savstarpējās atbilstības kļūdu ietekme aplēstajā kļūdu līmenī ir 0,7 procentpunkti.

Integrētā administrēšanas un kontroles sistēma (IAKS) ir galvenā vadības un kontroles sistēma, kas paredzēta ELGF maksājumu pareizības nodrošināšanai. Attiecībā uz 2014. gadu mēs pārbaudījām IAKS darbību Horvātijā un konstatējām pavisam nelielus trūkumus, kas neietekmē sistēmas uzticamību. Mēs papildus veicām dokumentu pārbaudes 14 atbilstības revīzijām, kuras Komisija bija veikusi saistībā ar dalībvalstu sistēmām, un atzinām, ka darbs bija apmierinošs. Bija veikti koriģējoši pasākumi saistībā ar iepriekšējos gada pārskatos ziņotajām IAKS nepilnībām. Tomēr šos pasākumus ne vienmēr veica nekavējoties, un vairākos gadījumos nepilnības joprojām saglabājas, tikai mazākā mērā.

Maksājumi saskaņā ar tirgus pasākumiem atbilst aptuveni 6 % no ELGF. Tomēr to daļa šā fonda kopējā aplēstajā kļūdu līmenī ir neproporcionāli liela.

Mēs pārbaudījām arī **ticamības pastiprināšanas procedūru**, ko brīvprātīgi piemēro sešās dalībvalstīs vai reģionos. Minētajās dalībvalstīs vai reģionos neatkarīga revīzijas iestāde sniedz atzinumu par sistēmu pienācīgu darbību un par Eiropas Savienībai deklarēto izdevumu pareizību. Izņemot vienu dalībvalsti, šīs procedūras ieviešanā bija vērojami trūkumi, tāpēc paziņotie kļūdu līmeņi nav ticami.

Lauku attīstība, vide, klimata politika un zivsaimniecība

Mēs atklājām kļūdas visās 18 revidētajās dalībvalstīs. Galvenie kļūdu iemesli šajā izdevumu jomā bija neattiecināmi saņēmēji, darbības, projekti un/vai izdevumi, vai arī tādu agrovīdes saistību neievērošana, kuras attiecas uz lauksaimniecības metodēm, kas saderīgas ar vides, ainavas un dabas resursu aizsardzību.

Attiecināmības kļūdu piemēri

Mēs atklājām trīs gadījumus, kuros bija aizdomas par tīšu noteikumu apiešanu nolūkā iegūt atbalstu. Par šiem gadījumiem tika informēts Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai, lai tas veiktu analīzi un, iespējams, izmeklēšanu. Konfidencialitātes dēļ mēs nedrīkstam izpaust konkrētu informāciju par šiem gadījumiem, taču varam sniegt šo kļūdu vispārīgu aprakstu:

- o labi nostiprinājušies uzņēmumi, kas nebūtu tiesīgi saņemt finansējumu, izveido jaunas struktūras, lai tas formāli atbilstu attiecināmības un atlases kritērijiem;
- o personu grupas izveido vairākas struktūras tāda atbalsta iegūšanas nolūkā, kas pārsniedz ieguldījumu pasākuma nosacījumos atļauto maksimālo vērtību. Kaut arī saņēmēji deklarēja, ka šīs struktūras darbojas neatkarīgi, tas neatbilda patiesībai.

Agrovīdes saistību neievērošanas piemēri

Mēs atklājām sešus līdzīgus gadījumus Vācijā, Itālijā un Apvienotajā Karalistē. Piemēram, Apvienotajā Karalistē saņēmējs nebija ievērojis saistības katru gadu līdz 15. maijam slēgt siena pļavu ganišanai.

Dažos galasaņēmēju pieļautu skaitļos izsakāmu kļūdu gadījumos dalībvalstu iestādēm bija pietiekami informācijas, lai novērstu vai atklātu un izlabotu kļūdas pirms izdevumu deklarēšanas Komisijai. Ja visa šī informācija būtu izmantota kļūdu labošanai, tad aplēstais kļūdu līmenis šai izdevumu jomai būtu bijis par 3,3 procentpunktiem zemāks. Turklāt mēs konstatējām vairākus gadījumus, kad kļūdu bija pieļāvušas valsts iestādes. Šīs kļūdas veidoja 0,6 procentpunktus aplēstajā kļūdu līmenī.

Mēs atklājām nozīmīgus trūkumus deviņās no divpadsmit pārbaudītajām dalībvalstu sistēmām. Piecās uz vietas apmeklētajās maksājumu aģentūrās sistēmu nepilnības bija ļoti līdzīgas tām, kuras tika atrastas un par kurām ziņoja iepriekšējos gados.

Attiecībā uz 2014. gadu izmēģinājuma kārtā mēs pārbaudījām dažus ar **projektu darbības rezultātiem** saistītus jautājumus un konstatējām, ka 93 % no pabeigtajiem un pārbaudītajiem lauku attīstības projektiem ieguldījumi bija veikti, kā plānots. Tomēr atbalsts nebija virzīts tik mērķtiecīgi un projektu atlase nebija tik stingra, kā vajadzētu. Vienlaikus mēs konstatējām, ka pierādījumi izmaksu pamatotībai nebija pietiekami.

Attiecībā uz zivsaimniecību mēs novērtējām Itālijas revīzijas iestādes veikto pārbaūžu efektivitāti un konstatējām, ka darbību un sistēmu revīziju metodoloģija bija efektīva, taču bija nepilnības revīzijas uzdevumu pārvaldībā un dokumentēšanā un attiecināmības nosacījumu pārbaudē.

Ko mēs iesakām

Palāta formulē turpmāk uzskaitītos ieteikumus.

- Attiecībā uz ELGF dalībvalstīm jāturpina strādāt, lai ZGIS datubāzēs iekļautu ticamu un atjauninātu informāciju, un jāizmanto visa pieejamā informācija, lai izvairītos no maksājumiem par neattiecināmu zemi.
- Attiecībā uz lauku attīstību Komisijai ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai pilnveidotu dalībvalstu rīcības plānus, kas paredzēti biežāk sastopamo kļūdu cēloņu novēršanai, un jāpārskata sava lauku attīstības atbilstīguma revīziju stratēģija.
- Gan attiecībā uz ELGF, gan uz lauku attīstību Komisijai ir jānodrošina, lai jauno ticamības apstiprināšanas procedūru, kura kļūs obligāta, sākot ar 2015. gadu, piemērotu pareizi un lai tā būtu ticama.
- Zivsaimniecības jomā Komisijai ir jānodrošina, lai dalībvalstis rūpīgāk pildītu savus uzdevumus, īpaši, veicot prasītās pārbaudes uz vietas, piemērojot kvalitātes kontroles procedūras un uzlabojot revīzijas dokumentāciju.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par ERP veikto ES izdevumu revīziju dabas resursu jomā ir atrodama 2014. gada pārskata par ES budžetu 7. nodaļā.

Globālā Eiropa 7,4 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šī izdevumu joma aptver tēriņus tādās jomās kā ārpolitika, atbalsts ES kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kā arī attīstības palīdzība un humānā palīdzība jaunattīstības valstīm un kaimiņvalstīm (izņemot Eiropas Attīstības fondus).

Izdevumus veic vairāk nekā 150 valstīs, izmantojot plašu sadarbības instrumentu klāstu un dažādas piegādes metodes. Izdevumus tieši īsteno Komisijas ģenerāldirektorāti vai nu centrālajos dienestos Briselē, vai ES delegācijās saņēmējvalstīs, vai arī kopā ar starptautiskām organizācijām.

Ko mēs konstatējam

1 Tāds pats aplēstais kļūdu līmenis 2013. gadam, lai atspoguļotu jaunās DSF kategorijas.

Lielākā daļa kļūdu, ko atklājām savās revīzijās, saistītas ar **neattiecināmiem izdevumiem**, par kuriem galasaņēmēji pieprasa atmaksu, konkrēti, tie ir izdevumi, kas radušies ārpus attiecināmības perioda, neattiecināmu nodokļu iekļaušana deklarācijās, neatbilstība noteikumam par izcelsmi un netiešās izmaksas, kuras nepareizi pieskaitītas kā tiešās izmaksas. Mēs atklājām arī gadījumus, kad saņēmēji pieprasīja izdevumu atmaksu, kaut gan viņiem nebija izdevumus apliecinājošu dokumentu, kad netika ievēroti publiskā iepirkuma noteikumi vai kad bija kļūdas aprēķinos.

Citas konstatētās kļūdas attiecas uz gadījumiem, kad Komisija pieņēma un noskaidroja maksājumus par pakalpojumiem, būvdarbiem vai piegādēm, par kuriem saņēmējam vēl nebija radušies izdevumi.

Piemērs. Izdevumi, kas nebija radušies

Lai izveidotu atjaunojamu kredītiespēju cukurniedru stādījumu atjaunošanai Belizā, Komisija parakstīja iemaksas nolīgumu ar Karību banku 6,5 miljonu EUR apmērā. 2014. gadā Komisija pieņēma izdevumus 2,3 miljonu EUR apmērā, no tiem 740 000 EUR bija bankas apstiprināti, bet vēl neizmaksāti aizdevumi lauksaimniekiem. Tādējādi Komisija noskaidroja lielāku priekšfinansējuma summu, nekā būtu bijis pamatoti.

Pārbaudot **EuropeAid** (Komisijas ģenerāldirektorāts, kas pārvalda lielu daļu no šīs kategorijas izdevumiem) veiktos darījumus, atklājās, ka dažos gadījumos **nebija atklātas kļūdas**. Komisija atlidzināja neattiecināmus izdevumus tāpēc, ka bija trūkumi pārbaudēs, ko *ex ante* bija veikuši saņēmēju norīkoti revidenti.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Ir jāizstrādā un jāievieš iekšējās kontroles procedūras, kas nodrošina priekšfinansējuma maksājumu noskaidrošanu, pamatojoties uz faktiskajiem izdevumiem.
- Ir jāpastiprina dotāciju nolīgumu *ex ante* pārbaudes, tostarp izmantojot uz risku balstītu plānošanu un sistematiskus pēcpārbaudes un uzraudzības apmeklējumus.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmējoša informācija par ERP veikto ES izdevumu revīziju kategorijā "Globālā Eiropa" ir atrodama 2014. gada pārskata par ES budžetu 8. nodaļā.

Administrācija 8,8 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šī izdevumu kategorija attiecas uz ES iestāžu un pārējo struktūru tēriņiem. Šīs iestādes un struktūras ir: Komisija, Parlaments, Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD), Eiropadome un Padome, Eiropas Savienības Tiesa, Eiropas Revīzijas palāta, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Reģionu komiteja, Eiropas Ombuds un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs. Tā ietver arī maksājumus Eiropas skolām.

Izdevumi cilvēkresursiem (algas, pabalsti un pensijas) veido 60 % no kopsummas. Atlikusī daļa ir izdevumi par ēkām, aprīkojumu, enerģiju, komunikācijām un informācijas tehnoloģijām.

Informāciju par Eiropas Savienības aģentūru un citu decentralizēto struktūru revīziju rezultātiem ERP sniedz īpašajos gada ziņojumos, kurus publicē atsevišķi kopā ar rezultātu kopsavilkumu.

Ko mēs konstatējam

Būtisks kļūdu līmenis?
Nē

Aplēstais kļūdu līmenis:
0,5 % (2013. gadā – 1,1 %)

¹ Tāds pats aplēstais kļūdu līmenis 2013. gadam, lai atspoguļotu jaunās DSF kategorijas.

Sistēmu pārbaudē mēs neatklājām nopietnas nepilnības. Tomēr dažās jomās vairākās iestādēs un struktūrās ir iespējami uzlabojumi. Tie ir uzskaitīti ieteikumos.

Ko mēs iesakām

Palāta formulē turpmāk uzskaitītos ieteikumus.

- Eiropas Parlamentam ir stingrāk jāpārbauda, kā Eiropas politiskās partijas atmaksā izdevumus savām saistītajām organizācijām un kā politiskās partijas organizē publisko iepirkumu.
- Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ir jāpastiprina iepirkuma procedūras.
- Iestādēm un struktūrām ir jāuzlabo sistēmas, lai atjauninātu informāciju ģimenes pabalstu aprēķināšanai.

Eiropas attīstības fondi (EAF)

3,1 miljards EUR

Ko mēs revidējam

Ar EAF tiek sniegta Eiropas Savienības palīdzība attīstības sadarbībai Āfrikas, Karību jūras baseina un Klusā okeāna reģiona (ĀKK) valstīs un aizjūras zemēs un teritorijās (AZT). EAF izdevumu un sadarbības instrumentu mērķis ir izskaust nabadzību un sekmēt ĀKK valstu un aizjūras zemju un teritoriju ilgtspējīgu attīstību un integrāciju pasaules ekonomikā.

Eiropas attīstības fondus finansē dalībvalstis. Tos pārvalda Eiropas Komisija ārpus ES vispārējā budžeta, un atsevišķus atbalsta veidus pārvalda Eiropas Investīciju banka (EIB). Katru Eiropas attīstības fondu reglamentē īpaša Finanšu regula. Ārējo atbalstu, ko finansē no EAF, īsteno liela riska apstākļos, īpaši tāpēc, ka pasākumi ir ģeogrāfiski izklaidēti un partnervalstu institucionālā un administratīvā spēja ir vāja.

Ko mēs konstatējam

EAF pārskatu ticamība:

2014. gada pārskati patiesi atspoguļo EAF finanšu stāvokli, to darbības rezultātus, naudas plūsmas un neto aktīvu pārmaiņas.

Vai EAF ieņēmumos ir būtisks kļūdu līmenis?

Nē

Vai EAF maksājumos ir būtisks kļūdu līmenis?

Jā

Aplēstais kļūdu līmenis:

3,8 % (2013. gadā – 3,4 %)

Tāpat kā iepriekšējos gados mūsu atklāto kļūdu līmenis, tostarp dažās galīgajās izdevumu deklarācijās, kuras bija pārbaudītas ārējās revīzijās un izdevumu apstiprinājumpārbaudēs, liecina par trūkumiem šajās *ex ante* pārbaudēs. Kļūdas, kas saistītas ar **iepirkuma noteikumu neievērošanu** (sk. piemēru) un **izdevumus apliecinošo dokumentu trūkumu**, veido gandrīz divas trešdaļas no aplēstā kļūdu līmeņa.

Piemērs. Saņēmējs nav ievērojis iepirkuma noteikumus

Mēs pārbaudījām, kā organizācija, kas atbild par lauksaimniecības sadarbību starp ĀKK valstīm, iegādājās IT pakalpojumus publiskā iepirkumā. Revīzijā atklājās, ka saņēmējs nebija ievērojis iepirkuma procedūru, kura noteikta dotācijas nolīgumā un ar kuru saskaņā paziņojums par konkursu bija jāpublicē starptautiskā līmenī. Saņēmējs bija izsūtījis uzaicinājumus uz konkursu tikai trim atlasītiem uzņēmumiem valstī, kurā pats atradās, un tādējādi ierobežoja konkurenci.

Komisijas ģenerāldirektorāts *EuropeAid* pārvalda gandrīz visus EAF izdevumus. Pašlaik tas ievieš rīcības plānu sistēmu nepilnību novēršanai. Tā kā dažu darbību izstrāde vēl nav pabeigta, ir pārāk agri spriest par šo pasākumu ietekmi uz ģenerāldirektorāta sistēmu efektivitāti.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Jāpastiprina priekšfinansējuma noskaidrošanas kontroles mehānismi un jānodrošina, lai partnervalstis piemēro pareizo maiņas kursu, kad tās pārvērš budžeta atbalsta izmaksas vietējā valūtā.
- Jāuzlabo kārtība kontroles mehānismu efektivitātes un rentabilitātes novērtēšanai.

Revīzijas pieeja īsumā

ERP ticamības deklarācijas atzinumi balstās uz objektīviem pierādījumiem, kas iegūti revīzijas pārbaudēs saskaņā ar starptautiskajiem revīzijas standartiem. Mūsu darba metodes ir izklāstītas turpmāk.

Pārskatu ticamība

Vai ES pārskatos ir sniegta pilnīga un precīza informācija?

ES budžets ir sarežģīts. Komisijas ģenerāldirektorāti katru gadu veic simtiem tūkstošu grāmatojumu, kuros ir iekļauta informācija no daudziem un dažādiem avotiem (tostarp dalībvalstīm). Mēs pārbaudām, vai grāmatvedības procesi darbojas pienācīgi un vai to izmantošanas rezultātā iegūtie grāmatvedības dati ir pilnīgi, pareizi iegrāmatoti un pienācīgi izklāstīti.

- Vērtē grāmatvedības sistēmu, lai pārlicinātos, vai tā nodrošina labu pamatu ticamu datu iegūšanai (pilnīgi un precīzi dati).
- Pārbauda galvenās grāmatvedības procedūras, lai pārlicinātos par to pareizu darbību.
- Veic grāmatvedības datu analītiskās pārbaudes, lai pārlicinātos, ka dati ir sniegti konsekventi un ir pamatoti.
- Tieši pārbauda grāmatojumu izlasi, lai pārlicinātos, vai pakārtotais darījums reāli pastāv un ir precīzi iegrāmatots.
- Pārbauda finanšu pārskatus, lai pārlicinātos, vai tie patiesi atspoguļo finanšu stāvokli.

Darījumu pareizība

Vai ES pārskatiem pakārtotajos ES ieņēmumu un maksājumu par izdevumiem¹ darījumos ir ievēroti tiem piemērojamie noteikumi?

No ES budžeta veic miljoniem maksājumu saņēmējiem gan ES, gan ārpus tās. Lielāko daļu šo izdevumu pārvalda dalībvalstis. Lai iegūtu vajadzīgos pierādījumus, mēs tieši pārbaudām ieņēmumus un maksājumus par izdevumiem un novērtējam sistēmas, ar kuru starpniecību tos pārvalda un pārbauda.

- Izmantojot statistikas metodes, no ES budžeta iegūst darījumu izlases, uz kuru pamata revidenti veic izvērsta pārbaudes.
- Atlasītos darījumus revidē sīkāk, parasti uz vietas pie galasaņēmējiem (tas var būt lauksaimnieks, pētniecības institūts vai uzņēmums, kas izpilda publiski iepirktus būvdarbus vai pakalpojumus), lai iegūtu tiešus pierādījumus, ka pakārtotais notikums reāli eksistē, ka tas ir pienācīgi iegrāmatots un atbilst noteikumiem, saskaņā ar kuriem veikti attiecīgie maksājumi.
- Kļūdas analizē un klasificē kā skaitļos izsakāmas vai skaitļos neizsakāmas.
- Kļūdu ietekmi aprēķina, ekstrapolējot skaitļos izsakāmās kļūdas kā aplēsto kļūdu līmeni.
- Aplēsto kļūdu līmeni salīdzina ar 2 % būtiskuma robežu, un tas nosaka ERP atzinumu.
- Ieņēmumu sistēmas novērtē, lai noteiktu, cik efektīvi šīs sistēmas nodrošina darījumu likumību un pareizību.
- Ņem vērā citu svarīgu informāciju, piemēram, gada darbības pārskatus un citu ārējo revidentu ziņojumus.
- Lai nodrošinātu, ka fakti ir pareizi, visus konstatējumus apspriež ar valstu iestādēm un Komisiju.
- Mēs pieņemam atzinumus, pamatojoties uz paveikto darbu un iegūtajiem rezultātiem.

1 Maksājumi par izdevumiem ir starpposma maksājumi, galīgie maksājumi un avansu dzēšana.

Eiropas Revīzijas palāta un tās darbs

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) ir neatkarīga Eiropas Savienības revīzijas iestāde. ERP atrodas Luksemburgā, un tajā strādā aptuveni 900 revidentu un administratīvo darbinieku no visām ES dalībvalstīm. Kopš dibināšanas 1977. gadā tā ir pievērsusi īpašu uzmanību ES finanšu pārvaldības nozīmīgumam un sekmējusi tās uzlabošanu.

ERP revīzijas ziņojumi un atzinumi ir svarīgs posms ES pārskatatbildības ķēdē. Palātas sagatavotos dokumentus izmanto – īpaši saistībā ar ikgadējo budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru –, lai prasītu atbildību no tiem, kuru pienākums ir pārvaldīt ES budžetu. Pārsvārā tā ir Komisija, bet tas attiecas arī uz citām ES iestādēm un struktūrām. Arī dalībvalstīm ir svarīga loma dalītajā pārvaldībā.

Mūsu galvenie pienākumi ir:

- o finanšu un atbilstības revīzijas, galvenokārt ticamības deklarācijas veidā;
- o lietderības revīzijas par tēmām, kas izraudzītas, lai maksimāli vairotu Palātas darba ietekmi, un
- o atzinumi par regulām, kas saistītas ar budžeta pārvaldību un citiem svarīgiem jautājumiem.

Palāta cenšas pārvaldīt savā rīcībā esošos resursus tā, lai nodrošinātu pienācīgu līdzsvaru starp dažādām darbībām, panāktu noturīgus rezultātus un pienācīgi aptvertu dažādās ES budžeta jomas.

Palātas sagatavotie dokumenti

Palāta sagatavo:

- o **gada pārskatus** par ES vispārējo budžetu un par Eiropas attīstības fondiem. Gada pārskatus galvenokārt veido ticamības deklarācijas atzinumi un rezultāti, un tos publicē katru gadu novembrī;
- o **īpašos gada ziņojumus**, kuros izklāstīti ERP finanšu revīzijas atzinumi par katru no Eiropas Savienības dažādajām aģentūrām un struktūrām. 2014. gadā publicēts 51 šāds dokuments;
- o **īpašos ziņojumus** par atlasītām revīzijas tēmām, kurus publicē visu gadu. Tie ir galvenokārt lietderības revīziju rezultāti. 2014. gadā publicēti 24 šādi dokumenti;
- o **atzinumus** un citus dokumentus, kurus izmanto Eiropas Parlaments un Padome, kad apstiprina ES tiesību aktus un citus lēmumus, kas būtiski ietekmē finanšu pārvaldību. 2014. gadā publicēti 14 šādi dokumenti;
- o **vispārējus stāvokļa apskatus** par atlasītām ES politikas jomām; tajos analizē plašākas problēmas un ilgtermiņa tendences. 2014. gadā publicēti 2 vispārējā stāvokļa apskati;
- o **gada darbības pārskatu**, kurā sniegta informācija un ieskats par Palātas darbībām attiecīgajā gadā.

Palātas darbs uzlabo informētību par ES finanšu pārvaldību un palielina tās pārredzamību, jo tiek sniegta pārlicība par ES finanšu pārvaldības stāvokli un formulēti ieteikumi turpmākiem uzlabojumiem. Palāta to dara Eiropas Savienības iedzīvotāju interesēs.

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(* Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

Ievads ES revidentu sagatavotajos 2014. gada pārskatos un to skaidrojums

Eiropas Revīzijas palāta ir neatkarīga ES revīzijas iestāde – ES finanšu sargātāja. Šī publikācija sniedz kopsavilkumu par galvenajiem konstatējumiem un secinājumiem ERP sagatavotajos pārskatos par ES 2014. gada budžetu un Eiropas Attīstības fondiem. Tajā ir sniegta informācija par pārskatu ticamību, ieņēmumu un izdevumu pareizību un par rezultātu sasniegšanu ar budžeta līdzekļiem. Pilns gada pārskatu teksts ir pieejams tīmekļa vietnē <http://eca.europa.eu> un *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs